

వివేక వర్తి

309453

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 13 వ తేది మంగళవారము

NO. 36.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంత సామనం వల్ల వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్థి గత.

సంచిక 3౬

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు) కాబడినది

ఇప్పటికాలపు చరిత్రను పడునది. సాటిలేని చునోజ్జు మగు నువాసనకలిగినది. ఆటో హామిగాని, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే నిర్ణయ చేయబడిన కేవల పుష్కలసారము.

నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినవో, మనోగ్య మగు నువాసన నిన్ను బలిపించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములలో నుండును.

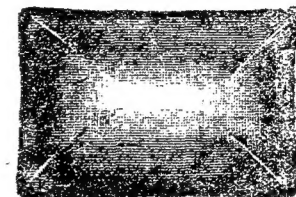
(చిన్న నైజా ఆర్ (డాం)	సీసా 1-కి రూ 0-8-0
మధ్యరకం నైజా 1 (డాం	" " 0-12-0
పెద్ద నైజా 2 " "	" " 1-4-0
పెద్ద నైజా 4 " లేక 5 బైస్సు " "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 2 బుడ్డు 0-14-0 ప్రత్యేకము కలెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులలోను కొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున తాము కొనుగడుపును సీసాపై ను, కార్డుపై ను ఆటో దిల్ బహార్ ను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ ముక్క గలక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువారి దిగుకవారికి వ్రాసినవో అనాకిమర్తు గల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోదాయకంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కమిశన్ కంపెనీ, నెం. 155, బామ్మాచునీడు పిత్తి, బొంబాయి. మదరాసు సోదాయకంట్లు:— మెదరాతాపురంట్లంట్ల, వై నాబువార్ కోడ్, మదరాసు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

పిటియందును కొలాయియొక్క మరచిలను తీసికేసి కావలసినవలె గాలిని నింపుకొని మరల మనవలెనలె దిసి

చివర యెడల మిక్కిలిసాఖ్య కలిగిన తలగడ గడును. ఆ క్కరతనపుడు మరలతీసి గాలియంతయు పోయినవలె తేలులో గాని ఒడియందా గాని యెందుకొనవచ్చును. ఇది కోరొబాధ గలవారికిని, ప్రయాణికులకు కలిగిన ప్రభావమాయమునకు మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి పిటియిని సాఖ్యమును పొందుదు. తలగడలు 1-కి అరబాయి 0-2-0, తలగడపు ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశుమఱ్ఱిపిత్తి, సామలూరు పేట, మద్రాస్.

భారతమాత చిత్ర పటము

ఈ పటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, కుంగ, రూపమలూకటి మై భారతమాతయొక్క స్వరూపమును చూపుచున్నది. జననియొక్క నాలుగువ ప్రమాణము, అష్టాశ్రుభాస, ధర్మములను ప్రపంచమున కొనుగడుచు, ప్రాంతవలెనలె మరల మను బూనియున్నది. పటము 15+20 అంగుళముల నైజా లాగిరంగులలో, మంచి కాగితముమీద ముద్రించబడినది. ధీక్తిలో నమాతేశుమైన గడచిన వాతీయమహాధయందు 4 వేల ప్రతు లమ్మడై యి. ఇక 2 వేల ప్రతులు ముద్రింపఁబడును. పిటియి ఏక ము త్రముగాగాని, అవలె 100 ప్రతులకు తక్కువలెనలెగాని కొన్ని గ్రామముల వెంట నమ్మకొనువారికి, నులభ మైకట్టియు, పనిత్రమైకట్టియు, మంచియొగ్యమైన వ్యాపారము. అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కిచ్చబడును. చిల్లరకల ప్రతి 1కి 8 అరబాయి. పోస్టుభక్తుకొనువారే ధరించవలెను. తక్షణమే క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనలెను.

(1595) పింగళి వెంకయ్య, మదనపట్టణము.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు

12 కన్నడైవ్ లేన్, ఎన్నూర్, మద్రాసు.

ఈ రణువైద్యులు ఏకారణము చేతనైన పండ్లను తెరికి వేయవలసి యుండిన సెప్పిలేనంత పీక వేయదును. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందగుల పండ్లను బంగారుచేత మాయముట, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను వంటిపంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ నుండును కట్టి యున్నాము. పంటిని తీయవలయును నొప్పికేక తీయబడును.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును కాశ్మీరమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆంగ్లముగ నును కలుగజేసి కేరీరసాఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యుర్వవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతాసుగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకొనలెను. (219)

వైద్యకాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగ్రామ కౌవధాయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

వల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అరబాయి మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభావను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం
అన్ని నొప్పులకు

జనము
పరమోషధము.

తలనొప్పులమాన్యును. వాయువుపోటాపును. పార్శ్వపుసెప్పుల వారదొలును. పొట్టును బోగొట్టును. ఇని యవి యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంటిది. వనమూలికలచే హిందూతేశమందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విడకేములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే కేలకుకేలు యోగ్యతా క్రమము పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుదు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగొట్టి, దురద, ఉంకరములవంటిచుట్టు, రసీకారుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయుగలదు. రాజారాజీ బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. కల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మోహి నీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 కులములు నూనెXల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంత చూర్ణము

వంటిసెప్పులకు దివ్యోషధము; నువాసనకలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దబ్బి 1-కి కల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 అ.

అమృతం జనము డి పో,

109, ప్రేరికోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబుకెట్టి పిత్తి, మద్రాసు.

మలయు చందనము

సెగకోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. దబ్బి 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మనితీ.

జియ్యముల సద్భావమును గురించిన గ్రాంతిచర్చ.

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.

ఇన్నువైచి చక్కని గ్రంథము. కల ౧౦-0-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాస్వామియ్యం.

పోస్టు ఛార్జ్ 312, మదరాసు

25-వ గుంటూరు మండల సభ

(మా విశేష కథనం 2)

చాణేపల్లి, మే 9:— ఉదయము 11 గంటలకు మోటారుబండివారి వివిధ ప్రజలనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సగరసంక్షేప గావింప బడిన పిదప జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభింపబడినది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, జిల్లా, తాలూకా, బోర్డులయందు సభ్యత్వము వహించిన ప్రముఖ తెలిదండ్రు వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును జదివి ప్రతి నిధులను, ప్రేక్షకులను, ఆహ్వానము చేసిరి. అంతట అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటకు గూర్చి వ్యాపతి మామంతుర్రావు పంతులు గారు నేటి సభకు శ్రీ వేంకటాద్రి పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా నుండుట జాల సంతోషముగా నున్నదనియు, వారు బాపట్లలో యువశిబిరాలయమును స్థాపించియు, రాజకీయ రంగమున నెక్కుడు సంచరించియు నిఖ్యతిన బడసిన మహా నీయులనియు, కావున నీ సభకు శ్రీ పంతులుగారు రధ్యక్షత వహించుట సమంజసముగా నున్నదనియు, చెప్పిరి. అంతట యాతీర్వాచమును జిల్లా కృష్ణారావు పంతులుగారును, అక్కిరాజు వాసుదేవరావు పంతులుగారును అనుమతించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు తమయమాల్యదుగు ఉపన్యాసమునుజదివి సభ్యుల సత్సాహచర్యముల గావించిరి. జిల్లాసంఘ సంచార కార్యదర్శులు శ్రీమత కోన వేంకటరాయ శర్మగారు“స్వాగత వద్యములు”జదివిరి. అంతట విషయనిర్ణాసభ సమావేశమయ్యెను. వేదికయం నున్నవారు:— వోరకుడి వేంకటాద్రి పంతులు బి.ఏ. గారు (అధ్యక్షులు), గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ బి.ఏ. బి.ఎల్. గారు, చావలి వేంకటకృష్ణయ్య బి.ఏ. బి.ఎల్. గారు, రావుపాపేలు కోలా పిచ్చిరెడ్డిగారు, వ్యాపతి మామంతుర్రావు పంతులుగారు, తాడేపల్లి సంత్రాల్ల లక్ష్మీనారాయణ బి.ఏ. బి.ఎల్. తెల్లంకొండ రాఘవరావు గారు, వెలగపూడి నువ్వారావు బి.ఏ. బి.ఎల్. గారు, తెలిదండ్ర వేంకట నువ్వారావు పంతులుగారు, కొమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు నున్నారు.

స్వాగతోపన్యాస సంగ్రహము

రాల్పట్టుబిల్లులు

అపూర్వ రాజభక్తిగలిగి, 'నావిష్టుః పృథ్విపతిః' రాజుకన్న నేరుడైనా లేదని భావించి, ప్రాణమాన ధనములను రక్షించుకొనుటకు ప్రభువుకన్న చుట్టుములేదని నమ్మి, యుద్ధ సమయమున, ఇతర వలసరాజ్యములకు కావలసిన దీనిపోక ధనము సర్పించి, ప్రాణముల గోల్పోయి, సార్వభౌముని సేవ చేసినందులకు వ్యాధివేకలగు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు, తమపాలకులవై అత్యంతసానుభూతిని గనవరచవలసిందులకు మారుగా యీ రాల్పట్టు కాసనమును ప్రయోగించినందుకు భారతీయులు తమ విచారమును వెల్లించుచున్నారు నున్నది మాడుకొట్ట భారతీయులు, ఆపాలగోపాలము, ఏకగ్రీవముగా దీనికి, తమ ఆంతర్భృతి గనబరచినను, సామ్రాజ్యకాసన సభ లోని అసభికారసభ్యులెల్లరు, తమ ఆసక్తిని ఖండితముగా తెలియజేసినను, అధికారుల సమ్మతులవల్ల దాని నామోదించుటచేత, జేకమండు ప్రతిపాటును, ఆంతర్భృతి, ఆందోళనము, అనిశ్చయము ప్రబలితను, ప్రజలు కాంతభావముతో, సాధుశిలముతో రాల్పట్టుచట్టములను రద్దుచేయుటకు ఆందోళనప్రారంభించిరి. కానిదొరతనమువారు దీనివిషయమై, పట్టుదలతో, కలియుగ పరమేశ్వరుడో యునునట్లు, తనదండదీచే, పృజలభక్తి విశ్వాసియులకు నిలయుడై, రాజభక్తి పరిపూర్ణుడై, పృజలచే పూజింపబడు, శ్రీచమత్కృంధి మొదలగు పృథులులకు, పృవానశత విధించిరి. దీనివలన ప్రజలయందు తీవ్రమగు వ్యతిరేకభావప్రాయములును, భావోద్వేగమును జనించి, ముఖ్యముగా ఢిల్లీ, లాహోర్, అమృతసరములలో, అల్లరులు జరుగుటచే, పృథుత్వమువారచ్చట, 1911 సంవత్సరపు రాజద్రోహపు సభలచట్టముల బ్రయోగించిరి. ఈకాసనములవల్లను, చట్టములవల్లను, దొరతనమువారి ఉద్దేశ్యము, రాజద్రోహులను తగినట్లు శిక్షించుటయని, ఇటీవల వ్రకటనల నంపించునన్నారు. గాని, కేవలరాజద్రోహులకేగాక, నిరసరాఘులకును సాపరాధులకును, వారు పీడననీల, ఆసేతు హిమాచల పర్యంతమును గల భారతీయుల వాక్స్వాతంత్ర్యములకును, ఆత్మగౌరవములకును, ప్రాణమానములకును, అసభ్యవాయక మనియు, అద్వితియరాజభక్తి విశ్వాసపూరిత హృదయులగు తాము, వారి దృష్టిపథమున జేరిపరలెను, బానిసలవలెను ఉండుటచోచనీయమనియును ప్రజలు ఘోషించుచున్నారు. ఇట్టి ఉద్దేశ్యములు దొరతనమువారివన్నంతకాలమును, జేకమంలో కాంతికి, అవంత

యైన ఆస్తుదములేదు. పాలకపాలకులవృత్తి, సమర్థతములు కలుగవలెనన్న, రాల్పట్టుకాసనము, ఆహ్వానకాసనము, మొదలగు, మాసభంగకరములగు కాసనములను రద్దుచేయవలెను.

సత్కారము

మహాబాని భావాలను సంపదకన్న, ఆత్మబలమును వైతికబలమును, వేయిరెట్టట్లు ఫలకాతులై యున్నది. బాలియను దుర్బలమును, అను ప్రజ్ఞాదును, దిశ్వాసరను సహితము గడగడ లాడించి, అదివిష్టువును సహితము సరకుగొనక, బలాన్నతిచే గర్వింపి, తన్ను బాధలుపెట్టి జూచిన హిరణ్యకశిపుని వట్ట, ఎట్లు తనమనోస్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనినదియు, మనము మన గ్రంథరాజములలో నోకటియగు భాగవతమున చదివియున్నాము. ఇప్పుడే రాల్పట్టుకాసనమును రద్దుచేయించు విషయమున, శ్రీ గాంధీ మహాశయునిచే, నెలకొల్పబడిన, సత్కారప్రదానము, వజ్రాముఖమువంటిదని వేర చెప్పనక్కరలేదు. ఇదియను సఫలీకృత మనోరథులనుచేసి తీరును. అతికాంతముగైయు, దీర్ఘలోచనావధుడును, అపూర్వాదర్శములు గలవాడును, అగు గాంధీమహాశయుడు త్రింకతోట్టి భారతీయులు, స్వాతంత్ర్యసాధకులై, కడగండ్రులలోనైయుండుట జూచి, జేక మే తానుగ భావించుకొను, సక్రమమార్గమున ముందంజవేసి, మై చెప్పబడినట్లు, కొత్తకాని యీ సాత్విక విరోధ మార్గమును, వెల్లడిచేసియున్నాడు. భారతీయసోదరులారా! ఈ వీరతాతరణమునకు తామెల్లరును ఆత్మత్సాహముతో, పూనుకొని, మహాశయిని నిబంధనలను చక్క గ తెలిసికొని, నిర్విఘ్నముగా నావరించి, మనోరథసిద్ధి పొంది, హేతుమును, నిర్దయమును, అగుదాస్యమును, పోగొట్టుకొనవలయునని కోరుచున్నాను.

కలుపు.

సభ్యులారా మనమనములను నూడంటురాయినలై, ఆకర్షించుచు, మనహృదయమును నీరుగ మొనరుచున్న, మరయుక విషయ మీ కరవు. ప్రపంచ మహా సంగ్రామము ప్రారంభమైనదాదిగా, భోజనదాపర్థములధర లవరిమియుగ హెచ్చుటచేతను వస్త్రములధరలుధరయుగ నుండుటచేతను నకాలమున వర్షములు కురిసి, సభ్యములు సరిగాభరింపనందునను, పాడిపంటలకాలవాలమై, ధనభాస్యసమృద్ధిగలిగి, కల్పతరువులై, బిడ్డలను పోషింపజాలిన, భరతజేతమున నేడు నూటికి ముప్పాదికకన్న నెక్కువగు, ప్రజలు ఒక్కపూట కడుపార భుజించుటకు, గండియైన దొరకక, ఎండనేకల పంచలనీడలబడి, నిట్టూర్పులు విడుచుచుండ, మనము ప్రతి దినమును చూచుచున్నాము. ఇదియేగాక. భోజనపదార్థములను కంట్రోలుచేయుట సరిగాజరుగుట లేదనియు, నావలయుక్కయు, రైల్వేయుక్కయు, బీదలను, సామాన్యులను యెక్కువగురెట్లు విషయమై, దొరతనమువారు నిర్లక్ష్య భావమున జూచుచున్నారనియును, ప్రజలు గండరగోళముగా చెప్పుకొనుచున్నారు. తామనభవించుచున్నగాక, అన్యజేత సోదరులనుగూడ, యిష్టానుసారము తృప్తిపరచజేయున, ప్రస్తుతము మలమలముచున్న ప్రజలను, రక్షించుటకు సాధనాంతరము, నాలోచింపుట దొరతనమువారి విధియైయున్నది.

(ప్రస్తుతము మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటించిన నీటి తీరు విషయమును, జి. ఎం. సెం 868 వలన, చిట్టభిరరేటు ఎకరము ఒకటింటికి రు. 6-4-0 అయియున్నది. అసలే యితరఅన్ని జేతములలో పాటు, కాశ్యకనెటిల్వంటు గోరుచున్న ఈ దినములలో, మాపుదయోద్ధ కోకమారు మార్పులకు నెటిల్వంటునిధాన ప్రకారమైనగాక, పడునాల్గుమేం డ్లయినను కాకముందే, ఈతరుగ, తొడికే మాడిచుచున్న, ఈ దుర్భిక్షకాలమున, ఇట్లు ఎక్కువచేసిన యెడల, ప్రజలు, అప్రకృష్టముల పాలగుదురు.

అనేక కష్టములకోర్చి, స్వల్పజీతముతో, ఏమాళతో వీరు తమయూద్యోగములను, నిర్వహించుచున్నారో ఆవారసత్వపునాకులను తొలగింప తలచినామని, గవర్నరుమెంటు వారు ప్రకటించిన నెం 430 5-8-18 (ప్రకటనలను గామియాన్యోగులలో గొప్పఆసక్తులై బయలుదేరినది. దీనియభిప్రాయము, గామియాన్యోగులములకు సమర్థులను నిశ్చయించుట అని తేలుచున్నది. అప్పు ఆయ్య, అనుమాటల సేర్పరదాదిగా, తండ్రిపెంటచేసికొని, పొలములెత్తి, లెఖలునెప్పి, సమర్థులకు జేసిన బాలరే యసమర్థులయినవో, ఈ కేవలమనుభవజేద్యులగు, బండవని, ఏటకాగ్రబుద్ధి, సత్కృష్టాలమున నేర్పుకొనగలదో తెలియజేస్తుంది. వారసత్వపు నాకులను తొలగించినవో, రాజ్యాంగ విధానమున మార్పుగలిగి, గవర్నరుమెంటు యిబ్బంది కలుగగలదని తేలుచున్నది. దొరతనమువారు, పరికిలన జేసినవో, పిరికంటె ఎక్కువగా పాటుపడు, ఉద్యోగి

మరియుకడు లేదని తేలగలదు. ఇట్టి, పిరికి, పూటకు చాలని, బలైచునిచ్చుట, అన్యాయపథమును తొక్కునట్లు నిర్బంధించుటయే అయియున్నది. కనుక, ప్రభుత్వమువారు, వారసత్వపునాకులను నిలిపి, వేరములబద్ధిజేసి, నిరుత్సాహమును పారదోలి, గామియాన్యోగులను, వ్యాధిమార్గముననుంచి, రయతులను యిక్కట్లుల పాలుచేయటంబుట దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

అంధ్రరాష్ట్రము.

మన ప్రత్యేకరాష్ట్రము యొక్క యు విశ్వవిద్యాలయముయొక్కయు, ఆవశ్యకతను నేడు మన ఆంధ్రులందరకు నున్నదనియున్నది. దానికి అందరను భేదములేని తమ సమ్మతులను తెలుపుచున్నారు. మన అభివృద్ధికి, హేతుభూతములగు నివి, హైదరాబాదిని బలపరచుచు గాని భంగకరములుగావని ఎల్లరు తెలిసికొనియున్నారు. వివిధరాష్ట్రములలోని ప్రతికూ, ఈ విషయమును గూర్చి చర్చించి, ఆమోదమును తెలిపినది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములన కలుగు మేళ్లు, యీకాలమున ఎల్లరుకు తెలిసియున్నది. దీనివలన మనకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును, సంఘాభిమానమును కలుగును, ఏ అశీనునందు జూచినను, ఏపదనియందు జూచినను, తమ జేతమునందేగాక మనజేతమునందును, అరవసోదరులందరియున్నారు. మనకు కళాకాలము లేకుండుటయు, అన్నివిధములగు విద్యా సౌకర్యములు లేకుండటయు దీనికి కారణము. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రమే, ఈ లోపమును దీర్చి, మనలను గమ్యస్థానమునకు చేర్చగలదు.

స్వపరిపాలనార్హత.

ప్రాచీన నాగరికతకలిగి, రామాదిమహారాజులకు పుట్టినిల్లై, ధరావలయునెల్ల, ఏకచ్ఛత్రాధి పత్యముగా నేలిన మన జేతము, నేడుస్వపరిపాలనకు, అర్హముకాదని బ్రిటీషువారు నొక్కిరక్కాణించుచున్నారు. మొదటినుండియు, మన మీ బ్రిటీషువారి పాలనక్రిందనేయుంటిమా! అట్లుంటిమనుకొన్నను, కనదాజేతములోని ప్రాచీనవారు, దక్షిణాఫ్రికాలోని బోయర్లును, ఎట్లుస్వపరిపాలనార్హులైరి. ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును గోలపోయి, ఆనేకపర్యాయములు, ఆంగ్లేయులవై తిరుగుబడి, సంత్రాహముగా అపజయము నొందినను, బిర్లాంతువోమరూలునుగూడ ఎట్లుపొందచున్నది. అదియట్లుండ, బ్రిటీషు పార్లమెంటుమొదలుగాను, ఇండియాకొన్నింట సభ్యులుగాను, మన జేతపు కార్యనిర్వాహకసభ, కాసనరాజ్యసభ యున్నగు సభలలో, సభ్యులుగానుండి, ముద్దమున, పాశ్చాత్యు లెచ్చుత పడునట్లు, నిరుపమాన బలకార్యములు జూపి, విక్టోరియా క్రానులివడముల పొంది, కవి శేఖరులు గాను, సమస్త కాత్రునేతలగాను, వేదవేదాంత రహస్యవిదులుగాను, ఉన్న మనవారు స్వపరిపాలన కనర్హులనుటకు దొరతనము వారకేమి కారణములు గలవో తెలియజేస్తుంది. ప్రస్తుతపు స్వపరిపాలనోద్దేశము దొరతనము వారిని వెల్లిపొచ్చుటకాదు. విదేశీయోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గింపవలెననియు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యములను, మనస్వతంత్రమున నుండుకోనవలెననియు, వాణిజ్య శిల్పములను వృద్ధిచేసికొనవలయుననియు, తక్కిన వలసరాజ్యములలో పాటు, స్వాతంత్ర్యము నిప్పించవలయుననియు కోరుచున్నాము. మనము, స్వంతముగా పాలనముచేసికొన జాలమనుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమైనవో, శక్తికలుగు నంతవరకు, ఉండి రక్షింపవచ్చును. తరువార, ఇచ్చనచ్చినవృత్తు విడువవచ్చును. ఇప్పుటికైనను మరెచ్చటికైనను, మన జేతరక్షణకు, మనధనబలములనే యుపయోగింపవలయును. కాన, ప్రభుత్వమువారు, వలసరాజ్యములలో మనకు తలకంపులు కలిగింపక సమానహక్కులను, స్వరాజ్యము నిప్పించి రనిప్రకరి, ధరావలయును నేలుచున్న, వీరి పరిపాలనకు గల కీర్తిని నిజమబెట్టుకొనెదరు గాక.

ఫుల్కర్ జై పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

జ్లాక్ బర్డు రు. 8-8-0. స్వాక్ రు. 7, వాటర్ మెక్ రు. 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సేప్టిల్ కె సెర్ఫిలింగ్) రు. 10-8-0, నెహూక్ 210 రు. 4. అలెగ్జాండ్రా రు. 2-1-20 1514) గిరిబదర్సు, స్టేషనరీ తిరునల్లికై, మద్రాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాతలు (1537)

శ్రేష్ఠత్వము, నువాన, పూటగలిగి అజీర్ణము, నాయక, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, కలరా, ప్లేగు మొదలగు వాటిని హరించుటలో ప్రత్యామ్నాయభటుల్యం. 200మా క్యాలండరు సన 12 సీసా 2-4-0. వి. పి. ఖర్చులు తేరు. పి. సి. పి. అందుకో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ గోవర్ధన దాసుగారు.

మదరాసునందు అరెస్టు చేయబడుట

అర్థ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులు, లాహోరు నగర నివాసులును గోవర్ధన దాసుగారు పుదుచ్చేరి నగరమునుండి మరలి వచ్చుచుండగా నిన్నటి ఉదయమున నైదావేట కడలి, వి. డి. కబుయిను సెక్టరు గావలన అరెస్టు చేయబడి పోలీసు కమిషనరుగారి సమక్షమునకు కొనిపోబడిరి. ఆయన లాహోరు సైనిక కానవాస బంధముగా అరెస్టు చేయబడిరని తెలియుచున్నది. ఆంధ్ర ఆయన వెంబడి ప్రయాణము చేయుచున్నది. రాజగోపాలాచారియ్యగారు పోలీసు కమిషనరుగారిని ఆయన ఏదైనా తప్పిదము చేసినందులకు అరెస్టు చేయబడిరా తేక ఎందువలన అరెస్టు చేయబడిరి అని సమన్వయార్థముగా నడుగగా పోలీసు కమిషనరుగారు తప్పిద మొకటి చేసిరి. అందులన పాతచట్టము ప్రకారము అరెస్టు చేయబడి రని నడిచిరి. అంత నీతిగాను తిరిగి ఆయన మదరాసు, బొంబాయి పట్టణముల యందున్నప్పుడు ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదని ప్రశ్నింప, వారియొక్క బాధామారు నరిక తెలియలేదు. అదిగాక ఆయన మదరాసు రాకముండే ఈ అర్ధము ఇయ్యబడినది అని జవాబు చెప్పిరి. ఆయన మదరాసు వదిలివెట్టిన తరువాతనే తాము పత్రికలందు, వారు మదరాసులో ఉపన్యసించినట్లు చదివిన ప్రత్యక్షతరముగూడనిచ్చిరి. అంత రాజగోపాలాచారియ్యగారు వారిమీద నియమింపబడిన అర్ధము చూచుటకు అడిగిన కమిషనరుగారు దానికి ఒప్పుకొనలేదు. ఆయన ఎందుకని అరెస్టు చేయబడినో నరిక తెలియలేదు ఆయనను అరెస్టు చేసి పంజాబుకు పంపవలసినదిగా పోలీసువారికి, సైనికాధికారులకు ప్రముఖ ఇయ్యబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఆ అర్ధము ఆయన పంజాబు ప్రాంతములలో తప్పిదములు చేసినట్లుగాని విధించవలసినదిగాని పంజాబు రాష్ట్రము దాటినతరువాత విధించి అరెస్టు చేయటం పనికిరాదు. ఏలన సైనిక కానవాసము పంజాబు ప్రాంతములోనే విధింపబడినదిగాని ఇండియా అంతయు విధింపబడలేదు. కాన ఆయన లాహోరు నగరమునందుండగానే అరెస్టు చేయబడవలసినది అని రాజగోపాలాచారియ్యగారు చెప్పిరి. అంతక మిషనరుగారు ఆయన లాహోరులో చేసిన తప్పిదముగాని వేరుకాదు అట్లు తీరదు ఎవరును తర్కించుట పనికిరాదు అని చెప్పిరి. అంత రాజగోపాలాచారి అత్యురగారు తాము తింటినిచ్చి కనగొనవరకు వారిని అచ్చటనే యుంచెదరామని కమిషనరుగారిని అడిగిరి. వారు తింటివలన వచ్చెను జవాబునుబట్టి వారు లాహోరు దాటినతరువాత తప్పిదము చేసినట్లైన అట్లు అరెస్టు చేయబడుట అన్యాయమగును అని చెప్పిరి. మొదటవారు అట్లు వారిని అచ్చటనే యుంచుటకు నిష్పదించిగాని గోవర్ధన దాసుగారితో మాట్లాడిన తరువాత తీవ్రతర ఆయనను యుంచుటయు క్రమాగ్రామము. అదిగాక అట్లు చేసిన లాభము లేదు అని ఊహించిరి. అంత వారిని ఉంచుటకు ఒప్పుకొనలేదు. గోవర్ధన దాసుగారిని దయాదాక్షిణ్యములతో చూచుచుండిరి వారిని సబు యిన్ సెక్టరు గారితోగూడ భోజనమునకు పంపిరి. అదిగాక శ్రమలేకుండ ప్రయాణము చేయుటకు తగిన సదుపాయములు చేసిరి. గోవర్ధన దాసుగారు తాము అరెస్టు చేయబడి నందులకు సంతోషించిరి. ఏలన ఏవిధమైన ఆపరాధమును చేయని తన స్నేహితులు కారాగృహమునందు అవస్థలు పడుచున్నందులకు యాత్యంత దీప్తిపాతరవాసశిక్ష కనుభవించుచున్నందులకు అట్టి అవస్థలు తమకు లేనందులకు సంతోషముగా నుండిరి.

గోవర్ధన దాసుగారు ఈరోజు సాయంత్రము బొంబాయి మెయిలులో తీసికొని పోవుదురు.

బోర్లెవిక్కులు:—ప్రభుత్వ ప్రకటనము ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—మొల్లిగి గారు పిసావరుకు వచ్చిచేరిరి. వారిట్లు తెలిపిరి:—ఆప్ ఘోష యుద్ధమునకు రషియను బోర్లెవిక్కుల ప్రోత్సాహము గలదు. ఆప్ ఘోష ప్రాంతంలో తగాయదా ప్రారంభమైన వెంటనే కాలూములో నున్న బ్రిటిషు ఏజంటు వెడలి పోయెను. ఇండియా దొంగతనము దగ్గరనున్న ఆమెకను రాయతారి కూడ తక్షణము ఆప్ ఘోష ప్రాంతము కేగును.

ప్రథమ సర్వాధికార తాలూకాసభ.

ఆచంట 9-5-19.

(మా విశేష నిర్ణయము) *
విశ్రాంతి చర్య.

నేడు సభ 1 గంటకు ప్రారంభమయెను. పాలకొల్లు నుండి కొందరు ప్రముఖులు నేడు విచ్చేసియుండిరి. (1) యుద్ధము ఆగినందున సంతసమును తెలియచుచు (2) పోలవరం రాజాగారి యొక్కయు, చంద్రారెడ్డిగారి యొక్కయు, రామరాజుగారి యొక్కయు, మరణములకు చింతింపుచు (3) దీర్ఘ కాల గ్రామమును ఆమోదింపబడిన సంస్కరణ ప్రణాళికను యోచింపుచు, (4) రౌటుచట్టముల ఖండింపుచు, (5) నూతనముగా ప్రజాపెట్టెబోపు రెండవ రౌటుచట్టమును ప్రజాపెట్టె రాదని నడుపుచు, (6) సర్వాధికార ప్రాంతమును ఆమోదింపుచు (7) గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపు హక్కుల కవరణవిల్లును ఉపసంహరించుకొన వని కోరుచు, (8) నీటిపారుదలపంచాయతీబిల్లులోని మార్గాంతరముల నామోదింపుచు అనధికార సభ్యులుగలిగిన ఇరిగేషన్ బోర్డులు అందరినీ వనియు, (9) నీటి తీర్చిదిద్దు వాచ్చింపు గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని జిల్లాలకు అట్లు ప్రజాపెట్టెలకు అన్వయించదని ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ప్రకటించవలసినదిగా కోరియు (10) అనుకట్టులో నుండి మామూలుగా నేర్చుచుచేయుచుండిన కల్లు భూముల నేమాత్రము మొరకకు మార్పుట అవసరమనియు అక్రమమనియు (11) కెటిల్ మెంటు కాక్టరీలుగా నేర్పడి యుండవలసిన ధూమపానము నీటితీర్చి కాక్టరీలుగా కానన బద్ధముగ నుండవలసినదియు (12) పాలకొల్లులో నొకకలపైద్య కాల ఏర్పాటుచేయవలెననియు (13) వ్యవసాయ విధానముల నేర్పుటకు ప్రతి తాలూకాకు ఒకరు చొక్కనసాయకాశుకు చెందిన సలహాదారులు ఏర్పాటుచేయవలెననియు (14) రైతుల అధికస్థితిని విచారించుట కొక కమిషన్ యేర్పాటు చేయుటకును, (15) నిల్వపున్న రైలు సెక్కును సహకారపర పరిసంఘముల బ్యాంకులలో నిల్వ పుంచవలెననియు, (16) అన సరమైన గ్రామరస్థాలకు లోకల్ బోర్డుల వారే చేయించవలెగాని గ్రామస్థులనుండి కొంతసామ్యము అనుగు పద్ధతి నరికాదనియు, (17) జిల్లా గ్రామములలో గ్రామస్థుల పరిశుభమైన నీరు లభించు సదుపాయముల గలిగింపవలెననియు (18) డి. పి. డబ్లియూ. కాల్యలను దాటువపును బండ్ల కే విభవయిన రుసుము వసూలుచేయకను, అభ్యంతరము లేనియు కలగజేయకుండవలెననియు, కోరి తీర్మానములు గావించి యుండిరి. ఇంకను తాలూకాలో గావలసినవిట్లు, మురుగు కాల్యల మరమ్మత్తు, సాప్తాహిక సర్పాటుచేయుటకు మున్నగు విషయములను గురించిన తీర్మానముల గావించి యుండిరి. వై సామసభను సర్వాధికార జరుపుట కాహ్వానించి యుండిరి. మ-రా-శ్రీ, కాల్లూరి వారాయణరావు గారు సభ నుద్దేశించి కొన్ని తద్యముల జరిపి సభ్యుల సత్సాహ పూర్వకులు గావించిరి. అంతట ఆధ్యక్షులు లేచి తాము మొదటిరోజున జేరవలసిన తీరనమును గురించి మాన్యుటించితిమనియు, నేడు జేరవలసినదియును దుండిన విషయములను గురించి మాన్యుటించి దలచితిమనియు చెప్పి బ్రిటిషు పరిపాలనా పద్ధతులకు గురించియు, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును గురించియు, రానున్న సంస్కరణలకు గలుగుచున్న అడ్డంకులను గురించియు, రౌటుచట్టములను గురించియు గాంధీగారి సత్యాగ్రహ ప్రభావము గురించియు విపులముగా సభ్యుల నించి సభను ముగింపునకు దెచ్చిరి. సభ జయప్రదముగా నెరజేరినందున కెల్లన సంతసించిరి.

9 లేచిని గోనాల్లుపై ప్రభువుగారు తమ నిబ్బందితో కలకత్తాకు విచ్చేసిరి. వీరి నిర్ణయము ఎరికిని తెలియదు.

మితవాద రాయబారుల ఆధ్యక్షులు బాబునురేంద్ర నాథ్ బెనర్జీ గారు సోమవారమునాడు ఆంగ్లభాషనకు నెడలసందర్భమున ఈ నెల 9-6 లేచి సాయంకాలమున విద్యాసంగబడిన. బెనర్జీ గారు తనజీవితకాల మంతయును మాతృభాషనకు పాటుపడినందుకు చాలమంది సభ్యులు తమ కృతజ్ఞతను తెలియపరచిరి. బెనర్జీ గారు సభ్యులకు ప్రత్యక్షమొసగుచు హిందూభాషలోని వివిధభాషల సమైక్యతను, హిందూమతామృతీయ సమైక్యతను, భవంతులను జనసామ్యమును భేదములేకుండ ఒకేసమాసీతమును తెచ్చుట ఈ మూడున తన జీవితాదర్శములని నుడివెన.

హిందూదేశపు ఇంజనీరుల సంఘము.

హిందూదేశపు ఇంజనీరుల సంఘాభివృద్ధియందు ఆభిమానము గల వారందరూ గత సంవత్సరము కలకత్తాలో క్రీస్తులు ఆఖరువారమున సమావేశమై భౌతిక దృక్పథము అలోచించి రన్న సంగతి పాతకులకు తెలిసియే యుండును. నిర్వాహక సంఘ మొకటి కూడ అప్పుడు నెలకొల్పబడినది. ఇంజనీరుల నిర్వాహక సంఘములు లేని రాష్ట్రములయందు ఆయా రాష్ట్రపు ప్రతినిధులతో యోచించి కర్తవ్య మరయుటకు నిశ్చయించబడినది. వై ఈ వాహింపబడిన సంఘము తాలూకా ఏర్పాటులను చిత్తు నిబంధనలను వీరు అచ్చు చేయించిరి. మరల ఈ సంఘమున మరొకమంది సభ్యులు చేర్చుకొనబడిరి. భూకల్యాణావృత్తి వై అచ్చునిబంధనలు అందరవలన పంచి పెట్టబడినవి.

ఇంతవరకు బర్మానాడు కత్తు కక్కిన వారందరూ ఈ ఏర్పాటును ఆంగీకరించిరి. అన్ని రాష్ట్రములనుండి ప్రతినిధులు పంపబడిరి.

ఈ యుద్ధము వ్యాప్తికి సర్ థామస్ హాబెనుగారు చాలవరకు సహాయపడిరి. హిందూదేశపు ఇరిగేషన్ ఇన్స్టిట్యూట్ జనరలు టి. ఆర్. జె. వార్డుగారి సంగతులను కథ్యక్షులు గ నియమింపబడిరి. వీరి యజమాన్యముక్రింద ఈ సంఘము అభివృద్ధి జెందగలదు. పంజాబు ఇంజనీరుల సంఘమువారి విషయమై ముందంజ వైచి రని చెప్పవచ్చును.

ధారాశ్రమ గ్యారంటీఫండు కలకత్తాలో నెలకొల్పబడినది. ఈ సామ్యతో ఒక కార్యదర్శిని నియమించి నేతన మిచ్చెదరు. ఈయన సంచారముచేసి తన సాయ మొనర్చగలరు. ఆయా ప్రదేశములయందు ఈ సంఘములను నెలకొల్పెదరు.

మాతన పత్రిక

సంయుక్త రాష్ట్ర పరికరాల ప్రకటన సంఘమువారు సర్ హార్మోద్ బట్లయగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై ప్రజాభిప్రాయము నరయుటకై వలయు సాధనములకు గ్రహించుటకు చిత్తువిధానమును తయారుచేసి ప్రోత్సాహితులకు నెలకొల్పబడు యోచించిరి. ఈ పత్రికను 'మనవైదే' 'ప్రావిస్సెన్' జర్నల్ అని పేర్కొనుటకు నిశ్చయింపబడినది. వారమున కొకసారి ప్రకటింపబడును. ఇందు ప్రాపంచిక విషయములు సంగ్రహముగ వ్రాయబడును. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన వ్యాసములు గ్రామస్థుని జీవితము పారధర్మములు కథలు ప్రభుత్వ ప్రకటనములు ప్రయోగింపబడును. రాజకీయము లేవియు ఇందు ప్రకటితము గావు. ప్రకటన (అడ్వర్టైజ్ మెంటు) బండ్లవు. రాష్ట్రీయకృత్రికలకు అడ్డురాదు. ప్రత్యేకపు సమాచారములను ప్రయోగింపదు. హిందూదేశమున కృత్రికలు ప్రకటింపు సాధారణపు వాక్యకృతవారములు (రాజకీయములు గానివి) యితర సమాచారములు యాద్రంపబడును. ప్రతివారమునకు పంచిపెట్టు క్యయమును ప్రభుత్వము వారు భరింపవలయు నని నూదించబడినది. మొత్తము రూ. 1,15,000 రూపాయలు వ్యయమగును. ప్రతి గానిర్వహణమున సంపాదకునకు, దొరతనముదాకిని బోధ్యుకుటకు సహాయసంఘ మొకటి ఏర్పరపబడును. వీరు ఎంతవేపు సలహా నిచ్చువారే గాని ఎట్టి బోధ్యమును కలగజేసికొనరు.

కలవల కల్లన్ నెట్టి రామాయజమునెట్టిగార్ల ఆయుర్యవైద్యుల, నెల్లూరు

మ-రా-శ్రీ కే. క్రిణిజాన ఆశ్చర్యగారు ఆవగ్రహు వి. పి. వి. ఎల్. మోహర్జీ స్థితరు (భూవ్యు, మోహర్జీ జడ్జి) గారు ఈ నెల రివ లేచి ఆయుర్యవైద్యులగు దర్శించి ఈ తీరున ఆయుర్యవైద్యుల రివార్డులో వాసిరి. నేను ఈ రోజున ఆ వైద్యులకు చూచి ఆపరిమితానందభూతుడనైతిని. ఆంధ్ర విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువకృష్టితోనున్నది. ఆవిద్య చాల బాగుగ నేర్చుచున్నారని ఇప్పుడు ఆవిద్య నేర్చుటకు రావుబహదూరు కన్నన్ నెట్టి గారు పూర్వకొన్నారు. అంతియగాక కొంతమంది ఊరక తిండిపెట్టి నేర్పుటకు పురుషియైనారు. మంచి అందమైన ఉపయోగకరము మొక్కలు గల ఒక చిన్నతోట తెలివిగల బాబురకు వృక్షశాస్త్రము నభివృద్ధిచేయుటకై నేయబడి మంచి యభివృద్ధిలో నున్నది. అనగరి నెకెటరీగారు కోనుల సంఖ్య ఏకైక నెలలో 5532 అనిచ్చి, అందు 2912 గురు పురుషులు, 1859 స్త్రీలు, 1267 పిల్లలు అనిచ్చి చెప్పచున్నారు. ప్రతిరోజు అట్టిండ్లన్న 185.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది

మంగళవారము

ఆంధ్ర ను యుద్ధము.

అదికా ముగించుకొనిన కశ్మీరమోతర సీమాంత ప్రదేశములు భరతఖండోపద్రవమునకు ముఖ్యకారణములు. దీరయను అలెగ్జాండరు, మహమ్మదు ఘజని, మహమ్మద ఘోరి, తామర్లను, నాదర్వా మొదలగు పరరాజులు కశ్మీరమోతర సీమాంత మార్గముల ముఖమున దేశమునందు ప్రవేశించి దేశమును బీభత్సముచేసిరి. పాశ్చాత్యులు సముద్రాధారమునను భరతఖండమును జయించి శాంతిని స్థాపించిన తరువాతను నీయుద్ధవము కొంతవఱకు తగ్గింది. కాని భరతఖండమునందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము స్ఫూర్తిగా స్థాపితమైన తరువాత కశ్మీరమోతర సీమాంత ప్రదేశములందు బ్రిటీషుబలములను రుష్యాబలములకును సంఘటనము గలిగింది. పాశ్చాత్యులు ప్రాచ్యులను సులభముగ జయించి పాలింప గలిగిరి. పాశ్చాత్యుల విజయమునకు వారి యుద్ధోపకరణములు వారి నిర్మాణకౌశలము ముఖ్యకారణములు. ప్రాచ్యులను పరాజితులను జేయుట కీసాధనములలోగియున్నను పాశ్చాత్యులకు పాశ్చాత్యులకు సంఘటనమేర్పడిన పుడువిజయనిర్ణయము సుభ సాధ్యముగాకుండెను. అసియాఖండమునందు రుష్యాదేశము తన సామ్రాజ్యమును విపరీతముగ విస్తరింపజేసెను. కశ్మీరమోతర సీమాంత ప్రదేశములందు రుష్యా సామ్రాజ్యమునకు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకును సంఘటనము సంప్రాప్తమైనపుడు భరత ఖండమును యుద్ధోపద్రవమునుండి సంరక్షించుటకై ఉభయప్రభుత్వములను ఆంగ్లరాజ్యమును తటస్థరాజ్యముగ నుంచుట కొడంబడికను జేసికొనిరి. ఈ యొడంబడికకు ఖంగము గలుగుటకు సూచన లేర్పడినపుడు ఆంగ్ల యుద్ధములు లేటప్పించినవి. 1839 సంవత్సరమునందు మొదటి ఆంగ్ల యుద్ధమునకు గారణము ఆంగ్లను అమీరు రుష్యను రాయబారిని కాబూలునందు చేర్చుటయై యున్నది. ఇట్టికారణమున 1878 నందు రెండవ ఆంగ్ల యుద్ధము సంభవించినది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు 1879 సంవత్సరమునందు అబ్దురు రహమాను ఖానుని ఆంగ్ల పాలకునిగ నియమించిరి. ఆయన 1901 నందు మృతి నొందెను. 1901-1918 వరకును హబీబుల్లాఖాను పాలించుచుండెను. అమీరు తాటస్థస్థితిని వహించుటకై హిందూదేశ ప్రభుత్వమునుండి 18 లక్షల రూప్యములను గ్రహించుచున్నాడు. హబీబుల్లాఖాను 1905 యందు తటస్థస్థితిని బూనుటకై బ్రిటీషు ప్రభుత్వముతో నొడంబడికను జేసెను. ఆయన 1907 నందు హిందూదేశమును సందర్శించి దేశబలమును సంపదలను స్వయముగ సందర్శించి లాభమును బొందెను. యుద్ధకాలమునందు జర్మనులు తురుష్కులు చేసిన దుర్బోధనలను హబీబుల్లా పెడచెవి పెట్టి దేశమునందు శాంతిగాపాడెను. హబీబుల్లా మరణము దేశమును దురవస్థ పాలు చేయునున్నది.

ఆంగ్లనిస్థానపు స్థితి
ఆంగ్ల నిస్థానము వైశాల్యము 2,46,000 చదరపు మైళ్లు. జనసంఖ్య 5000000. దేశము పర్వత

మయమై యుద్ధోత్సాహపూరితులైన జనులను గలిగియున్నది. దేశమునందు ప్రజాపోషణమునకు దగిన పంటలు వృత్తులు కలిశ్రమలు లేవు. ప్రజలకు శస్త్రోపకరణమునందు దభినివేశ మధికము. ఉత్తరమున రుష్యాదేశ సామ్రాజ్యములు తూర్పున దక్షిణమున భారత సామ్రాజ్యములు పడమట పారశీకము దేశము నావరించి యున్నవి. ఉత్తరము నుండి రుష్యా విప్లవమును ప్రతిఘటించుటకై దక్షిణమున కెట్టప్రాంతమునందు బ్రిటీషుబలము సుస్థిరముగా స్థాపింపబడినది. ఖైబరు కనుమలవరకును శివరావరకును హిందూదేశము నుండి నైన్మొలను రంగములకు జేన్మొలకై రైలుమార్గములు గలవు. రుష్యాకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును 1906 సంవత్సరమునందు జరిగిన యొడంబడికవలనను రుష్యా యుద్ధవము తగ్గినది. ఈ యుద్ధవము తగ్గుటకై కర్జునప్రభువు 1901 నందు కశ్మీరమోతర సీమాంత రాష్ట్రమును నిర్మించెను. సీమాంత రాష్ట్ర నిర్మాణము వలనను ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకును సీమాంత రాష్ట్రవాసులకును వారి యుద్ధోత్సాహమును ప్రకటించుట కవకాశములు తగ్గినవి. అబ్దురు రహమానుఖాను స్వదేశమునందు 1,00,000 వైనికులను 2 లక్షల తాత్కాలిక యుద్ధధానులను ఆయుధాగారములను నిర్మించి దేశమును యుద్ధసన్నద్ధులను జేసెనటయు వార్తావారులు తెలుపుచుండిరి. హబీబుల్లాఖాను యను తండ్రిమార్గమునె యవలంబించెను. ఇప్పుడు రాజ్యభారమును వహించుచున్న అమీరు నల్లాఖాను పెడత్రోవను త్రొక్కుట ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునకు హేతుభూతము గాగలదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము 1906-వ సంవత్సరమునందు లోకము నావరింపనున్న జర్మనుల యుద్ధవము నుండి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును సంరక్షించుటకై రుష్యనులతో సంధిని జేసినది. గతసంవత్సరంతమునకు లోకావృతమైన జర్మను యుద్ధవము పోయినది. భరతఖండమునకు బాగ్దాదు పారశీక ప్రదేశములనుండి యుద్ధవ మిప్పుడసంభవము. మెసపొటేమియాకు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమువారు ధర్మ పరిపాలకులు. పారశీకము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు లొంగియున్నది. పారశీకమునందును ఆంగ్లనిస్థానము నందును రుష్యాప్రాబల్యము తగ్గినది. విచ్చిన్నదశ యందున్న రుష్యాదేశమునకు చిరకాలమువరకును నీ దేశవ్యవహారములందు ప్రమేయమును గల్పించు కొనుటకు శక్తిసామర్థ్యములును లేవు. అసియా ఖండమునందు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు గల పలుకుబడి బలసంపదలు సామర్థ్యము లితరపాశ్చాత్య సామ్రాజ్యములకు లేవు. యుద్ధోన్మాదులైన సీమాంత ప్రజలు నిరంతరము భయోత్పాతమునకు గారకులుగ నున్నారు. ఆంగ్లనులనుండియును సీమాంతవాసులనుండియును దేశమును సంరక్షించుటకై కోట్ల రూప్యముల వ్యయభారముక్రిందను భరతఖండము క్రుంగుచున్నది. ఆంగ్లనుల దుర్జయమువలన భరత ఖండమునీవ్యయభారమునుండి కాపాడుటకును కశ్మీరమసియా ఖండమునందు స్థిరశాంతిని నాగరకతను నెలకొల్పుటకును నాఫ్ ఘను యుద్ధము సాధనముగావచ్చును. నూరువిమానములు నూరుమరఫి రంగులు ఆఫ్ఘనులను మేలుకొలిపి వారికి జ్ఞానోపదేశమును జేయగలవు. విరోపామహాసంగ్రామ సమయమునందు జూపిన యవ్యాజ్యదేశభక్తిని స్వామిభక్తిని భారతీయులు నిస్సంశయముగ జూపి భగవదాశీర్వాచనములను బడయగలరు.

భారతీయుల కర్తవ్యము.
భారతీయులు రాజ్యాంగసంస్కరణములను బడయుటకై దేశమునందు రాజ్యాంగాందోళనము నకు బూనుకొని వారి ధర్మాభిలాషను వ్యక్తము

చేయుట సమంజసమైనను దేశోపద్రవమునందు శత్రుమర్దనమునకై పాలక పాలితులు విభేదములను మరచి దేశసంరక్షణమునకు బూనుకొనుట యుత్సాహధర్మముగ నున్నది. భారతీయులు వారి సత్కార్యమును శత్రుమర్దనమునకై యుద్ధయోగింపుటకు పరమావకాశము గలిగింది. దేశము నందు కలవరము నాటుటకై సత్కార్యమును నధికారప్రయోజనమునకై వియోగింప గలగిన గాంధీమహాత్ముడు సత్కార్యమును శత్రుమర్దనమునకై వినియోగింప బూనుకొనుటయందు పితృతయుండదు. యుద్ధోపద్రవమునందు యుద్ధాభివృద్ధియునుండి దేశమును గాపాడుటకై పాలకులు చేయవలసిన ప్రయత్నములను శిరసావహించుటకు భారతీయులు ప్రయత్నింపవలయును. భారతీయులకు వారి సత్కార్యహాశీలమును వ్యక్తముచేయుటకు కరమావకాశము సంప్రాప్తమైనది. సంప్రాప్తమైనయవకాశములను భారతీయులు ధర్మసర్వహాణమునకై వినియోగించి స్వధర్మమును నిర్వహించుట శ్రేయస్కరము. కంబాబుసమీపమున సంగ్రామము సంభవమగుచున్నపుడు కంబాబుల యితర భారతీయుల ప్రేమనిశ్చాసములను గాఢముగ నాకర్షించుటకు పాలకులు దండనతంత్రమును వెంటనే కరిత్యజిచి సామర్యావతంత్రముల నవలంబించుట నీతి యనియును నవసరము యును విన్నవించుచున్నాము. కశ్మీరమోతర సీమాంత ముఖమున రుష్యకులు బాల్టివిజమును భరత ఖండమునందు వ్యాపింపజేయ సమకట్టిన వార్తల క్షుద్ర పుడు ప్రచురింపబడుచున్నవి. మహా ప్రళయరూపమైన బాల్టివిజమును భరతఖండమునకు దూరముగా నుంచుటకై పాలక పాలిత సంయోజ మవసరమని యుభయులును గ్రహించి తత్ఫలప్రాప్తికై పాటుపడుట ధర్మము. దేశోపద్రవసమయమునందు దేశ సంరక్షణము సకల జనులకు ప్రథమధర్మమని గ్రహించి రాజ్యవ్రతనిధి కోరినటులు సకల విధముల పాలకులకు దోడ్పడవలసియుండును. పాలకులు ప్రజల భక్తివిశ్వాసములను గడించుట యవసరము.

ప్రెసిడెన్సీ అస్సాసియేషను ప్రాతినిధ్యము.

రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై చెల్లపురియందు జరిగిన యాందోళన మేయితర రాష్ట్రము నందును జరిగియుండలేదు. కారణమిది రాష్ట్రమునందు నాయకులు వారివారి నాయకత్వమునకై స్థాపించిన పలువిధములైన రాజకీయ సంఘటనలు. జాతీయ మహాసభోపసంఘములు స్వరాజ్యసమితులు దాక్షిణాత్య ప్రజాసంఘము ప్రెసిడెన్సీ అస్సాసియేషను మొదలగు సంస్థాపనల నాయకులు వారి వారి భావములను వ్యాపింపజేయ సమకట్టిరి. ఇటీవల జాతీయసభ రెండు శాఖలుగ చీలినది. మితవాదులసభ జాతీయవాదులసభ. స్వరాజ్యసమితి రెండు శాఖలుగ చీలినది. జాతీయ స్వరాజ్యసమితి అఖిల భారతీయస్వరాజ్యసమితి. ఇంగ్లాండునకు రాయబారమును నడపుటకై చెన్నపురినుండి జాతీయవాదుల కక్షమున వి. పి. మాధవరావు సత్యమూర్తి గార్లు మితవాదుల కక్షమున శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు జాతీయ స్వరాజ్యసమితి కక్షమున బెజంటమ్మ వాడియూగార్లు అఖిల భారతీయ స్వరాజ్యసమితి కక్షమున సి. పి. రామస్వామయ్య గారు దాక్షిణాత్య ప్రజాసంఘపక్షమున డాక్టరు నాయుడుగారు వెల్లియండిరి. ప్రెసిడెన్సీ అస్సాసియేషను కక్షమున మాత్రము ప్రతినిధులను బంపుట కింతవర కేమియును నేర్పాటులు జరిగియుండలేదు. ప్రెసిడెన్సీ అస్సాసియేషను నందు

1917
1878

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కట్టను ను ముఖ్యమును చెలిపెడి బ్రాహ్మజేతరనాయకులు గలరు. అందుచేతకాలము వారజీవితమును దేశసేవకై భారపోసిన దివాన్ బహదరు కట్టు కేశవశిల్పగారు మొదలగు నాయకులు గలరు. వారి కుటుంబమున ప్రతినధులను నిండ్లందునకు వెంటనే పంపుట కేర్పాటులను జేయుట వారి కుటుంబమునకు బలమును గూర్చుట కవసరము. ప్రజాసంఘమునకు గల పోషణము కలుగుటకై ప్రెసిడెన్సి ఎస్సెసి యేషను కున్నటులు తోచదు. కాని రాజ్యాంగ సంస్కరణాభిముఖులైన బ్రాహ్మజేతరనాయకులకును వారి ప్రోత్సాహకులకును ప్రతినధుల వ్యయమున కవసరమైన ధనమును వసూలు చేయుట కష్టమైనవని కాదు. ప్రెసిడెన్సి ఎస్సెసి యేషను తమ భావములను చెలువగల ప్రతినధుని సంకలపోయిన వారి కెండ్ల నుండియును జేయుచున్న యాందోళనము వ్యర్థమగును. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల శాసనము మాసము దినములలో బహిర్గతమగునని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఈ లోపుగ నితరసంస్థాపనల ప్రతినధునిండ్లందునకు జేరగలరు. ప్రెసిడెన్సి ఎస్సెసి యేషను సభ్యులును వారి యభిమానులును నిపుడైనను కార్యకరత్రులై ద్రవ్యమును సమకూర్చి తగిన ప్రతినధుని బంపి వారి సంకల్పములను పాధించుటకు బూనుకొనవలయును. చెన్నపురి రాష్ట్రము నందు గట్టిగా పనిజేసిన రూ. 10,000 లను సమకూర్చుట కష్టముగాదు. సంస్కరణాభిమానులందరును యథాశక్తిని ద్రవ్యసహాయమును జేసి వారి ధర్మమును నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు.

నిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘము-రాజమహేంద్రవరము

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహుగారు స్థాపించిన నిమ్నజాతి పాఠశాలలు నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘముగ 1918 నందు మాటిసంఘము దినదినాభ్యుదయమును జెందుట సంకల్పముగ నున్నది. ఈసంఘ మిపుడు 5 దినపాఠశాలలను 4 రాత్రిపాఠశాలలను నిర్వహించుచున్నది. అందు 376 విద్యార్థులుగలరు. ఈపాఠశాలలకై 1909-18వరకు రూ. 9766 వ్యయమైనది. 1909 యందు రూ. 200 లతో నారంభమైన వ్యయము 1918 నందు రూ. 1728 లకు పెరిగినది. గత సంవత్సరమునందు గ్రాంటు రూ. 972 పితాపురం రాజాగారి విరాళము రూ. 500 మొత్తములు చేరియున్నవి. ఈ వరేండ్ల రాబడియందును గ్రాంటులు రూ. 2867 పితాపురము రాజాగారి దానములు రూ. 2800 చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహుగారి దానములు రూ. 3416 లు చేరియున్నవి. లక్ష్మీనరసింహుగారు స్థాపించిన మాధ్యమిక పాఠశాలయందు జరిగిన వారీయం దనేకు లున్నతరగతి విద్యను పూర్తిచేయ గలిగిరి. ఈసంఘమునం దిపుడు 127 సభ్యులు గలరు. సభ్యుల చందాలవలన సంవత్సరాదాయము రూ. 273 లు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నివేదిక సంఘ కార్యములను బాగుగ నిర్వహించుటకై ద్రవ్యపసరమును చెలుపుచున్నది. మన సంఘవికాసము సాంఘికుల వికాసముపై నాధారపడి యున్నది. మన దేశమునందలి నిమ్నజాతులస్థితి మన కవమానకరముగ నున్నది. జనులందరును యథాశక్తిని నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘమునకు ధన సహాయమును జేసియును తమ స్థలములందు నిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘములను స్థాపించియును తమకర్తవ్యమును నిర్వహింపవలసి యుండును. నిమ్నజాత్యుద్ధరణమునకై తమ విద్యాసంపదలను వినియోగించుచున్న బ్రహ్మశ్రీ

లక్ష్మీనరసింహు వంతులుగారు మన కృతజ్ఞులకు పాత్రులు.

గోవర్ధనదాసుగారిని పట్టుకొనుట

లాహోరు నివాసి లాలా గోవర్ధనదాసు గారు పంజాబునందు ఏప్రిలు 12-న తేది వరకును నుండి అల్లరులను కండ్లార జూచెను. వారు కారణాంతరములవలనను తరువాతను బొంబయి మద్రాసు ప్రాంతములందు సంచారమును జేయుచు న్నారు. లాహోరునందలి యల్లరుల విషయమై వారికధనమునకును నధికారుల కధనమునకును భేదము గలదు. వారు నిన్నును సైదాపేట యందు పట్టుకొనబడిరి. పోలీసు కమిషనరు పంజాబు రాష్ట్రాధికారుల యుత్తరువు ననుసరించి లాహోరునకు బంపుటకు తీర్మానించెను. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు జామీనుమీదను విడిపించుటకును నేరమును నిర్ణయించుటకును జేసిన ప్రయత్నము నిష్ఫలమైనది. అవరాధము పంజాబునందు జరిగినదని కమిషనరు తెలిపెను. లాలా గోవర్ధనదాసుగారు నిర్విచారముతో నిటులు వారి భావమును మిత్రులకు చెలిపిరి.

“ద్రావ్యము చేయని నాజేతరంధ్రులు కేశవశిల్పగారు ద్వీపాంతరవాసశిక్షను నవధించుచున్నపుడు నాస్వేచ్ఛ నాకృతావహము గలిగించినది. ఇపుడు నానిర్బంధము నాకు సుఖము గలిగించినది.”

ఒక నూతన సత్యాగ్రహభియోగము

కాశీనివాసి బాబు శివనందనసింగు ప్రజలను సత్యాగ్రహవ్రతము నాచరింపు డని ప్రోత్సహించుచు నొక కరపత్రమును ప్రకటించెను. ఆ కరపత్రమునం దుపవాసాదివిధులు తప్ప నురేమియును లేవు. కాని కరపత్రమును ప్రచురించి నందులకై తుపాకిని గలిగియుండుటకైగల లైసెన్సు రద్దుచేయబడిన దని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బిషపుగారు తరువును జారీచేసిరి. శివనందన సింగుగారు లైసెన్సు వంపివేయుచు

“నేను సత్యాగ్రహమున నకలంబించిన మానకధర్మమునకు విరద్ధమైన నీ యుత్తరమును నిరాకరించి యుండును. కాని జేతరంధ్రై నిరాకరణమైనదికదా గాంధీ మహాత్ముడాజేరినాడు గాన నేను నీ యుత్తరపును పాలించుచున్నాను. మరియు సత్యాగ్రహుల కహింస పరకధర్మము గాన తుపాకీకై మీర భయపడవలసిన నిమిత్తము లేదు.”

అని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. అధికారుల న్యాయపరిపాలన భావమున కిదొక నిదర్శనము.

దూడి పరిశ్రమస్థితి

యద్ధమువలన దూడి పరిశ్రమాధికారులు విశేషలాభమును గడించినను దూడి పరిశ్రమ మాత్రము విశేషము వృద్ధిని బొందలేదు. ఏప్రిలు మాసాంతమునందు 10,24,000 దూడి బస్తాలు బొంబయి యందు నిలువ యున్నవి. గత సంవత్సరమునకంటెను 500,000 బస్తాల దూడి అధికముగ నిలువయున్నది. దూడియంత్రములందు 1919 ఏప్రిలు మాసాంతమునకు 5580,00,000 రతుల నూలు 3210,00,000 రతులబట్టలు తయారై 40 కోట్ల రూప్యములకు విక్రయమైనవి. 1918 సంవత్సరమునందు తయారైన సరకు హెచ్చయినను విక్రయమొత్తము 24 కోట్ల రూప్యములు మాత్రమై యున్నది. దీనివలన దేశమునందు నూలుబట్టల ధరలు పెరిగినవి గాని దూడి పరిశ్రమ మాత్రము విశేషము వృద్ధిని బొందలేదని తెలుచున్నది.

హైదరాబాదు బ్రహ్మసమాజ వార్షి కనివేదికము

ఈ సమాజపు వార్షిక వార్షి కనివేదికము సమాజాభ్యుదయమును దెలుపుచున్నది. గత సంవత్సరమునందు సమాజాభివృద్ధియు క్రింద సంవత్సరాతీయ వివాహములు జరిగినవి. ఇదివరకు సమాజము నిర్వహించుచున్న పాఠశాలానిర్వహణమును విరమించుట విచారకరము. సమాజ సభ్యులు విషజ్వరసమయమునందు రోగార్తులకు పరిచర్య చేసిరి. గత సంవత్సరమునందు 15 ఉపన్యాసము లొసంగబడినవి. గత సంవత్సరాదాయము రూ. 678 లు వ్యయము రూ. 642 లు. వ్యయమునందు రూ. 303 లు సాంవత్సరికొప్పవమునకై వినియోగపడినది. దేశమునందు బ్రహ్మసమాజము కట్ట పూర్వము గల యుత్సాహము గనిపించుట లేదు.

అఖిలభారతస్వరాజ్యసమితి

అనిబి సెంటు గారి రాజీనామా

భారతదేశ రాజభారపు సందర్భమున ఇంగ్లండునకు వెళ్లుచున్న ప్రకృతము బొంబయిగరముననున్న శ్రీ అనిబి సెంటుగారు, అఖిలభారత స్వరాజ్యసమితి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి క్రిందియుత్తరమును బంపిరి.

“నాయక్యక్షతపదవి కెక్కువ విచారముతో రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను. ప్రకృతపు ఎన్నికలు న్యాయమైనవి కావని తలచుచున్నాను, నారాజీనామావగాను ఆ ప్రకృతలపెట్టను విప్లవఅల్లరులు జరుగుచుండు నీవయమున సత్యాగ్రహద్యమమునకు అసమ్మతినిచూపి, మనము కష్టములన్నియు పోవునంతవరకు నేమియు విమర్శింపక ప్రభుత్వము వారికి ప్రజలందరును సహాయముచేయుటయునని కోరు నాయభిప్రాయములన మీర నన్ను రాజీనామా నీయవలయునని కోరుచున్నాను. గాంధీగారికి క్షమింపకముగాను నాయభిప్రాయములకు గాను మీరొక తీర్మానము నాభిప్రాయముల నిరసించుచు చేసిన ఎంతయు బాగుగా నుండియుండెడిది. నాయభిప్రాయములతో నేకీభవించునట్టియు భారతదేశమున కెక్కువ సేవచేయువారిని మరొకరిని అభ్యవరతపదవి కెన్నకొందురని తలంచెదను. నన్ను మీరు నిరాకరించినను, 1878 సంవత్సరమునండి నేను భారతదేశముకట్ట, భారతీయుల కట్టకాపుచున్న అవ్యాజానురాగమునం జేమియు మార్పు గలుగజాలదని నచ్చజెప్పుచు న్నాను జీవితాంతము నరకుమి మీతో కలిసి పని చేయ గోరుచుంటిని కాని మీరు నాకు అవకాశములిచ్చినవారుకాదు. మీరు స్వరాజ్యసంపాదనమునకుగా నెట్టియుద్దేశ్యముతోపనిచేయుచున్నారో అట్టియుద్దేశ్యముతోనే నేను నేరచేయుగలను. మీరు కొంతదయ ఉదారభావముతోనుండిన బాగుగనుండెడిది. కాని నేను వానికొరకు మిమ్ము నడుగుటకు మాట్కలేదు. నాలో నున్న తప్పలను తమించుటకు మీ కిష్టము లేదు.

అయినను భారతదేశముకొరకు పనిచేయుటయే మాభ్యాదర్శనమ మాత్రము గ్రహించుట. మీరు బాగుగా పనిచేయు వారు దొరకగలరు. అయినను భారతదేశాభ్యుదయమున కెక్కువగా ప్రేమించువారు దొరకుట కష్టము. మీరు నిరాకరించిన సహకార్యనిర్వాహక రాజు, సేవకురాలు.

“అనిబి సెంటు”

నిన్న సాయంకాలము అఖిలభారత స్వరాజ్యసమితి వారి కార్యనిర్వాహకసభ సమావేశమై అనిబి సెంటు గారి రాజీనామా సంగీకరించిరి.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు.

భారతవర్ష రాజభారము.

మదరాసు, కార్మికసంఘము పక్షమున ఇంగ్లండునకు వెళ్లుచున్న డి. పి. వాడియాగారు బొంబయి చేరిరి. రేపు బొంబయి రేవున బయలుదేరు స్త్రీమయనందు ఇంగ్లండునకు ప్రయాణముచేయుదురు. ఇంగ్లండున కార్మికపరిస్థితులను కనుగొనుటకు భారతవర్షమున కార్మికుల కష్టముల నివారణము చేయుటకు అంగ్లదేశమున సర్వంధముల ప్రయత్నములు చేయుదురు.

జానువ్రూరు, పి. కె. లిలొంగు గార్లు సయితము రేచే ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లుదురని అస్సెసి యేషను ప్రెసిడుగారు బొంబయిండి తంజినిచ్చుచున్నారు.

సంధి మహాసభ విశేషములు.

(రైతుల పక్షాన్ని)

సామాన్య అంతర్జాతీయ నిబంధనలు.

జర్మనులను, ఇతరులను నిర్బంధించుటకు సంఘముల నిబంధనల ప్రకారము సామాజిక సంఘసభ్యులు వివిధజాతి కార్మిక ప్రతిష్టాపన లేవనెత్తిన అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘావళి ద్వారా వివిధజాతియు లందరి కనినారు—బాబులు, స్త్రీలు, పురుషులు—అందరికినివ్వాలను మైనహక్కులందు రీతినిసామాన్యముగ తగిన ప్రయత్నములను జేయుదురు. స్త్రీలును, బాబులను విశేషముగ ప్రయత్నము చేయునట్టి ఒడంబడికలు జనగతుడ వారుసాధారణముగ పరిశోధించుచుండురు. ఆయుధసామగ్రి వర్తకమును గూర్చియు వారు పరిశోధనము జేయుచుండురు.

వారామాసములను, ప్రయాణమాసములను స్వేచ్ఛ గానుకయోగించునట్టి యేర్పాటులను జేయుదురు. అందులకుఁ బ్రయత్నముగ యుద్ధమును విశేషవృత్తులను భరించిన జాతులను గూర్చి వారు ప్రత్యేకప్రయత్నముల నుపయోగించుదురు.

సవరణలు.

కనబడుటలో నెవరైన సవరణల జేయవలెనని కాన్సిలును, ఎవరిలో నెవ్వరును మంది సభ్యులను అంగీకరించు నెడల నది యంగీకరింప బడును.

యుద్ధవైదియ.

జర్మనుల వైదియను, నిర్బంధిత పౌరులను విడిచి పెట్టు ఏర్పాటులు మిత్రముందలి జర్మను ప్రతినిధులను, స్థానిక ప్రతినిధులనుగలసి పరిష్కరింపవలయును. జర్మను అధికారులు వెంటనే జర్మను వైదియను, నిర్బంధిత పౌరులను వెంటనే విడుదలవలయును. ఖర్చులను వారే భరింపవలయును. 1919-వ సంవత్సరము మే నెల 1-వ తేదీ లోగా నైనక క్షిప్ర సరిక్రమించి నందులకు నిర్బంధించబడిన వారందఱును వెంటనే విడుదలవలయును. కాని క్షిప్రంగీకరించుటలో నిమిత్తములేక తరువేతములను నిర్బంధించబడినవారికి మాత్ర మిది వర్తింపదు. యుద్ధ కాలములకు వ్యతిరేకముగ చరించుటలను క్షిప్రముగా విడిచి వారందఱిని జర్మను గవర్నమెంటు వారు విడిచి వంతరవలెను కొంతమంది జర్మను ఉద్యోగియులను మిత్రముందలివారు తమ యాధీనముంచుకొందురు. ముప్పవ కంగీకరింపని జర్మనుల విషయమున మిత్రముందలివారు తమ ఇష్టప్రకారము చర్యనధికారమునుకొనుచున్నారు. కయిదీల మారకమంతయు మరలకుల ప్రకారమే జరుగును. కనబడిన యుద్ధవైదియను గూర్చి తగిన విచారణచేయుచుండుట నియమింపబడు సంఘములకు జర్మను గవర్నమెంటు వారు విధముల సౌకర్యముల నొనర్చువలయును. మిత్రముందలి ప్రజలను దాచివేయు జర్మను ఉద్యోగియుల క్షిప్రముగా యంగును వారుసహాయ మొసరింప వలయును. జర్మనులచేతులలోబడిన మిత్రముందలి ప్రజలను సైనికరీతిని జర్మనుగవర్నమెంటువారిచేతులలోనవలయును. మరణించిన ఖయిదీలను గూర్చియు వారిసమాధులను గూర్చియు సభ్యులందఱును లన్నిటి నిశ్చయములను జేయుదురు. మిత్రముందలి జర్మనుప్రభుత్వములవారు తమ తమ రాష్ట్రములందు భూద్రువడిన సైనిక సామగ్రినికాములను సమాధులను గొరవించి కాపాడవలయును. ఆ విషయమును గూర్చియు తిరిగి అంతర్జాతీయ గావించుటను గూర్చియు నియమింపబడు సంఘములకు వారు చేరినై నంత సహాయ మొసరింపవలయును.

లేబరు స్వేచ్ఛ.

లండను, మే 6:—లేబరు కన్వెన్షనువారి యేర్పాటుల ప్రకారము (1) సామాజిక సంఘమున జేరిన జాతులందు కార్మిక సంస్కరణములను నూచించు నిమిత్తము ప్రతి సంవత్సరము నొక అంతర్జాతీయ సమావేశము జరుగవలయును. (2) కార్యనిర్వహణాధ్యక్షులు, సమావేశ సమయమునకు కార్యక్రమమును సిద్ధముచేయుటకును పాలకసంఘముకట్టి యుండవలయును. సమావేశము నంతటిని నివేదికలను సంకల్పించుటకును, అందరికిని తెలియజేయుటకును అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయముకట్టి నెలకొల్పవలయును. ఈ కార్యాలయముందలి యుత్తమాధికారి పాలక సంఘమునకు వ్యత్యరవాదిగ నుండవలయును. (3) సాంకేతిక సమావేశములకు ప్రతి రాష్ట్రమును నలుగురు ప్రతినిధుల సంపుచుండవలయును. అందఱు రాష్ట్రాధికారులు ప్రతినిధులుగను, ఒకరు యజమానుల

ప్రతినిధులుగను, ఇంకొకరు కార్మికుల ప్రతినిధులుగను ఉండవలయును. ప్రతి ప్రతినిధియు స్వతంత్రముగ ఓటుసేయవచ్చును. కార్మిక విషయములందు వివిధసభ్యులు చేయు నిశ్చయములను గాని చిత్తు తీర్మానములనుగాని సభ్యులు మూడులో రెండువంతులమంది అంగీకరించునెడల సభవారు వాని తీర్మానింపవచ్చును. అట్లుతీర్మానింపబడిన నిశ్చయములను చిత్తుతీర్మానములను ప్రతిరాష్ట్రమువారును వాని కాసింపగలగు అధికారులకు తెలియబడవలయును. కాసింపగలగు అధికారులు వైతిర్మానముల నంగీకరించునెడల నేజేతపు అధికారులట్లుంగీకరించిలో అదేశమునం దాతీర్మానము లమలులోనికి వచ్చునట్లు వారుచూడవలయును. అట్లుమలులోనికి వచ్చునట్లేరాష్ట్రమైన చేయబాలకుండునెడల పాలకసంఘమునా రాసంగతి సందర్భముల విచారించుట కొకవిచారణ సుముగ నెలకొల్పవచ్చును. ఆవిచారణ సంఘమునా విచారణాధికారుల ననుసరించి సామాజికసంఘమువారు స్వభగ్యము నిర్వహింపవలెనని (వైవిధ్యంపబడిన) రాష్ట్రము వార్ధికీర్మాని క్షిప్రముగా తగిన ప్రయత్నములను జేయవచ్చును. (4) అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్యాంగ నిర్మాణములోగాని, ఇతరసంఘాతిక రాష్ట్రముల రాజ్యాంగ నిర్మాణములోగాని ఎట్టి స్ఫుర్తులను గలుగజేయునట్లు ప్రత్యేక నిబంధనలు గావించబడినవి. (5) క్షిప్రస్థాపితరీతిగాని, ప్రాచీన రాజ్యాధిపత్యవిశేషముగ లేకుండుటకుగాని మరేయేదైన వివరీకారణములకుగాని ఒకా ఒకజేతపు కార్మికస్థితిగను లిఖితజేతములలో సమానుగతంబునంబడి వానికి ప్రత్యేకప్రయోజనములను చేయవలసినవ్యవస్థల సభవారాయోగ్యములకు వారుగ విచారించి యేదైన కన్వెన్షను తయారుచేయవలయును. కన్వెన్షనులో చేర్చబడిన "ప్రాటోకల్" ప్రకారము మొదటి అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము కాసింపబడుటలో నీయేదైన జనగతులయును, అందునిమిత్తముక అంతర్జాతీయ ప్రారంభ సంఘము నెలకొల్పబడుచున్నది. మొదటి సభాకార్యక్రమముగూడ నా "ప్రాటోకల్"లో చేర్చబడియున్నది. అందు విషయన కెనిమిదిగంటలు పనిచేయవలయునను మూత్రమును, పనిలేనివారిని పోషించవలయునను అంతయును, స్త్రీలను బాబులను ఏవని కనయోగింపరాదను అంతయును ఆప్రాటోకల్లందు చేర్చబడియున్నవి.

కార్మిక మాత్రములు; మార్గములు.

కార్మిక ప్ర ఒడంబడికలలో చేర్చి కార్మికపరిస్థితులన్నిటి నిర్ధారించుటను గూర్చి కొన్ని మాత్రములును మార్గములును ప్రచురింపబడినవి. వాటిసత్వక్రమ కక్షలవారు నిర్ణయించి వానినందఱు సారికామికవాదులను తమతమ స్థితిగతులను బట్టి తమప్రతిష్టాపనల కన్వయింప ప్రయత్నింపవలయును. ఆ మాత్రములలో కొన్నిటి నుపయోగించెదము. మాలినిని వాటి జర్మనులకు పరిగణించబడుదు. వ్యాపకమైన కార్యములన్నిటి యందును యజమానులకును, పనివారలకును ఒకరితోనొకరు కలసి పనిచేయుట కధికార ముండవలయును. జాతీయపరిస్థితుల ననుసరించి పనివారలకు తమమైన జీవితవ్యాపకమునకు సరిపడునట్టి జీతము సేయవలయును. రోజునకు 8 గంటల ఆనగావారమునకు 48 గంటల పనిచేయునట్లు మాడవలయును. వారమున కధికము మాడివారములో గలసి 24 గంటల విశ్రాంతియైన నుండవలయును. వీలయినవొట్లైన యేర్పాటు జరుగవలయును. బాలికా బాలకులు మాలినిని చేయరాదు. యువకుల పనివారి దిద్దాభివృద్ధికిని శరీరాభివృద్ధికిని తగిన ఆవకాశము నిచ్చునట్లుండవలయును. సరిసమానుగు పనికి స్త్రీలకు పురుషులకు నొకే విలువగల భృతి సేయవలయును. ఆయాజాతులందున్న పనివాండ్రందరికిని సమాన ఆర్థికసదుపాయములు ఉండురీతి నేదైన వ్యాపకవృత్తును ఏర్పాటు లాపని స్థితిగతులనుబట్టి నియమింపబడవలయును. ప్రతి రాష్ట్రమువారును పనివారలయొక్క జేతమును విచారించునిమిత్తముక పరిశోధకవృత్తును నేర్పరుపవలెను. అందు స్త్రీలుగూడ నుండవలయును.

జర్మనీ సరిహద్దులు.

జర్మనీ సరిహద్దులు రెండు వ్యాపకములందు చర్చింపబడినవి. మొదటి వ్యాపకమున అసలు జర్మనీజాతీయులకు సరిహద్దులు చర్చింపబడినవి. రెండవవానియందు ఈప్రకారమున సరిహద్దులు, నూతన పోలండు రాష్ట్రమునకును జర్మనీకినితూర్పు ప్రస్యాకును మధ్యనుండు సరిహద్దులు, తూర్పు ప్రస్యా లిథుని యాలమధ్య క్రొత్తగా నేర్పరుపబడిన సరిహద్దులు వివరముగ

తెలుపబడినవి. బెల్జియము సరిహద్దు బెల్జియమును గూర్చి చేసిన వ్యాసములో పరిష్కరింపబడినది. లక్సెంబర్గు స్విట్జరులందుల మధ్యనుండు సరిహద్దు 1914 వ సంవత్సరముందు రీతి నేయుంచబడినది. ఫ్రాన్సులో నంటియుండు సరిహద్దు 1870 జూలై 18 వ తేదీ నేర్పాటు జేయబడినరీతి నుంచబడినది. ఆస్ట్రియా(హంగ్రి)ను సరిహద్దు నూతనజెకోవా నకయారాష్ట్రము వరకును 1914 ఆగష్టులో నేర్పరుపబడినరీతి నుంచబడినది. జెకోవానకయో సరిహద్దు భూవ్యము జర్మనీ ఆస్ట్రియాల మధ్యనుండు సరిహద్దు ననుసరించియే యున్నది. కాని ఆసరిహద్దుపోలండువరకు మాత్రమేయని నిశ్చయింపబడినది. ఆచ్యటినుండి నూతనపోలండురాష్ట్ర మారంభమగు చున్నది. జర్మనీ డెన్మార్కుల మధ్యనుండు సరిహద్దును, తూర్పు ప్రస్యా పోలండుల మధ్యనుండు సరిహద్దులలో కొంతభాగమును అచటి ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి నిశ్చయింప బడవలసి యున్నది.

రాజకీయ సమస్యలు.

బెల్జియము దత్తములు.

1889-వ సంవత్సరమునందు బెల్జియమును కలసిక రాష్ట్రముగ నేర్పరచుచు చేయబడిన సంఘముల రద్దుచేయుటకు జర్మనీ అంగీకరింప వలయునను వాటికివది లిఖించు మిత్రముందలివారేమి యేర్పాటులను జేసినను అంగీకరించెదవని అడియుచుగా తెలియజేయవలయును. మారిస్సెట్టు రాష్ట్రము మొదను, ప్రస్యాకు మారిస్సెట్టు రాష్ట్రముమొదను బెల్జియమునకు పరిపూర్ణాధికార ముండవలయునని జర్మనీ అంగీకరింపవలయును. లెయునెను, మాల్దేవీలనుగూర్చి కనకున్న స్వత్యములన్నిటిని బెల్జియమునకు జర్మనీ ఇచ్చి చేయవలయును. ఈ మార్పునుగూర్చి ఆప్రజాభిప్రాయందలి జయము ఆరు నెలలలోగా తమ యసమ్మతిని తెలుపవలయును. కడకుట వానివిషయమున నేమిచేయవలయునని నను సామాజికసంఘమువారు నిశ్చయించెదరు. సరిహద్దుల వివరములను వివిధజాతులను గూర్చి చేయబడిన మాక్కులను నూచించు వివిధనిబంధనల వివరములను ఒక వంచాయతి సంఘము నిర్ణయింపవలయును. బెల్జియము ఆక్రమించుకొనిన రాష్ట్రములను గూర్చి దానికి నుం బెట్టి బాధ్యతలు నుండవు.

లక్సెంబర్గు.

లక్సెంబర్గు రాష్ట్రములో చేసికొనిన వివిధసంధి స్వత్యములను ఒడంబడికస్వత్యములను జర్మనీ విడుదలకొనవలయును. క్రిందటి జనవరి 18 లేనెంపియు నది జర్మను వొల్వీరెయను నుండి విడబడినట్లు భావించవలయును. రెయిల్వేలనుల వచ్చు లాభముల నన్నిటిని జర్మనీ విడుదలకొనవలయును. తన తాటి స్థితిగతులను రద్దయినదని ఒప్పుకొనవలయును. ఇక ముందు మిత్రముందలి ప్రభుత్వములను వారిలో జేరినయితర ప్రభుత్వములు గలసి చేయు అంతర్జాతీయనిబంధనల నంగీకరించుట కది ముందుగా ఒప్పుకొనవలయును.

రైనునది యెడమతీరము.

సైనిక మరతులలో తెలిపిన ప్రకారము జర్మనీజాతీయులైన నది తూర్పు ఒడ్డున 50 కిలోమీటరుల దూరమువరకును ఎట్టి దుర్గమునకట్టగూడదు. ఇదివరకుండు దుర్గముల గాపాడగూడదు. వైభాగమునందు జర్మనీజాతీయుల కార్మిక సైనిక నిక హములను గాని తాత్కాలిక సైనికనికహములను గాని నెలకొల్పరాదు. అచట సైనికుల జేర్పుట కెట్టి యేర్పాటులను గాని సదుపాయములనుగాని చేసికొనరాదు. ఇందుల కది వ్యతిరేకముగ చరించునీని సంధి మరతుల సరిక్రమించి ప్రవంచకాంతికి భంగముగలిగించినట్లు భావించబడును. సామాజికసంఘమువారి నెట్టి సమాధానమును గోరనను సంధిమరతుల ననుసరించి జర్మనీజాతీయములకు తగినసమాధానము సేయవలయును.

పాదసమస్య.

ఈ ప్రర పరాముజాతీయందలి గనిప్రజాములును పాదము చేసినందులకును, యుద్ధవృత్తునకు ప్రత్యామ్నాయముగ క్షల్లింపవలయు సామ్యుక్తింపకు ప్రాన్సు జాతీయులకు సానుభవమునై సర్వాధికారముల నిచ్చి నేయవలయును. వస్త్రప్రత్యామ్నాయ విచారణ సంఘమువారు గానివిజువను నిర్ధారణచేసి లెక్కలో జనుకట్టెదరు. తాత్కాలికసంధివాటి కమలులో నుండిన జర్మనుకాసనముల ననుసరించి పరాము స్వత్యములు పాలించబడును. యుద్ధకాలమున చేయబడినకాసనములు మాత్రము కరిగించబడవు. జర్మనీజాతీయ మెనరెరి కెట్టిపనుల నిర్వహించవలసియున్నదో అభూచి ప్రాన్సునొడవడును. స్థానికావసరములను తమమైన రీతిని ప్రాన్సు నెలబాధకు పంచి పెట్టును. అట్లే స్థానిక ప్రజలక్రింద తమమైనరీతిని సామ్యు

చెల్లింపబడును. తేదీన కొత్తయేర్పాటు ననుసరించి లోక యిను సరిహద్దు మొదలగునవి ఉత్తరమున పెంట్టువెడలిన రకు నుండును. పశ్చిమమున నీయనలోయతో గలసి సార్వభౌమిద్వారాచరణంబును తూర్పున హంబర్గ నగరమువరకు నుండును. ప్రజలస్వర్ణములను తేమమును సుప్రదియ నిమిత్తము గనులపనిలో ప్రాప్త్యుండు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు ప్రాచీనదేశమును. ఆ ప్రదేశము నానాదేశసంఘ నియు క్షమైన పంచాయతీ వాడులచే పాలింపబడును. పంచాయతీ సభలో నైదుగురుసభ్యులుండును. వరానుదేశీయుడు, సారు దేశీయుడు, ప్రాప్త్యుజ్వలీలుగాక పరిమాడు దేశీయులనుండి యుగ్గురు విదేశీయులు పంచాయతీ సభ్యులలో నొకని నానాదేశ సంఘము వారధ్యకు నిగ నెన్నకొనెదరు పూర్వము జర్మను సామ్రాజ్యము ప్రస్తావన లో రియాల ప్రభుత్వవర్గమున కెట్టి యధికారములుండెనో కనుమ నువారి కట్టి యధికారములేయుండును. రెయులు రోడ్డులను తేయుట మొదలుగాగల పనుల నదియాయను సంధిపరతుల కన్వయము చెప్పకలలో దానికి పరిపూర్ణాధికార నుండవల యును. ఇప్పుడ ప్రదేశీయుడు కోర్టు యిట్లే పనిచేయుండు ను. కాని పంచాయతీసంఘమువారి మాన్యుట లోనుగానుం డును. ప్రస్తుతమున్న జర్మను కానములే దేశస్థులు పరి పాలనకు యుక్తాధికారులుగ నుండును. కాని స్థానికప్రతినిధి సభ నొకదాని స్పష్టింది పంచాయతీ సంఘమువారు వారి యాలోచనల ననుసరించి మాన్యుటను తేయుచుండవచ్చును సంఘమువారికి పన్నులువేయు అధికారముండునగాని ఆపన్ను లొక్క స్థానిక సంబంధముగానే యుండవలయును కార్మిక కానముల నొనరించునపుడు సంఘమువారు స్థానిక కార్మిక ప్రతిస్థాపనల ఆధిప్తాయమును తెలిసికొనుచు నానాదేశసంఘమువారి యనుమతి ననుసరించుచుండవల యును. వరాను పరివారలను, ఇతరదేశీయులను ఉపయోగింప వచ్చును. ప్రాంతీకభాషయుండదు. కాంతిసెలకొల్పబడు మాత్రము చిన్న సేవ యుంచవచ్చును. ప్రజలకు ప్రస్తుతపు సభలను, ప్రతి స్థాపనలను, మత స్వాతంత్ర్యములను, పాతకాలము భావ లును యెప్పటివట్లునే యుంచవచ్చును ప్రస్తుతము వారేపాలి లో చేయుకొని ఆకాలలోనే యుండవచ్చును. ఇష్టప్రకారము మార్పుకొనునెడల వారట్లు చేయవచ్చును. రాష్ట్రీయును విదేశీయును వారట్లే చేయవచ్చును. వారియాస్తిని గూర్చి యెట్టి కఠినియాయమును యుండదు. రాష్ట్రీయంతయు ప్రైవేట్ కష్టము యేర్పాటుల ననుసరించి యుండును. కేలబాగు మొదలుగాగల ఎగురుతులు జర్మనీ కంపెనీనుసర్తుమిద నుండుండును. జర్మనీనుండి చేసి మనకంపెనీ దిగుమతుల మీదను నుండుండును. అయిదేండ్లవరకును చేసిననుండి జర్మనీకంపెనీ దిగుమతులమీదను, ఫ్రాన్స్ కోపయోగార్థము జర్మనీనుండి చేసిననుసర్తు దిగుమతులమీదను నుండుండు అంద్రపు.

వరాను నాదేశీయులకు నిరభ్యంతరమున వాడవచ్చును 15 సంవత్సరములైన వెతక ప్రకాశిప్రాయము వాంఛింపబడును. ప్రస్తుతపురికిని నానాదేశ సంఘ యాజమాన్యముననే యుండ గోరునదియు, లేక ప్రాన్స్ కోనో, జర్మనీకోనో చేర్చగోరునది యు వారపుడు తెలుపవలయును. సంధి అంగీకరింపబడునాటికి రాష్ట్రీయండున్నవారిలో 20 ఏడ్ల ప్రాయము చాలువారందఱును వోటుల నీచువచ్చును. ఆపిచ్చుట నిరాష్ట్రీపరిపాలనను గూర్చి నానాదేశ సంఘమువారేయో యొక ధీర్మానమును తేయుదును. జర్మనీ కేభాగమైనవరుల నిచ్చివేయునపు డాభాగ మందున్నవలకుని కియ్యత్తుజర్మను ప్రాప్త్యుండు చెప్పవల యును. కియ్యత్తుకట్టిన ఆదమానములలో గా ఆసాముకు జర్మను గవర్న మెంటువారు చెల్లించవలసిన ఆభాగము కాల్వోముగ పరాసువారి వశముండుండును. తిరిగి జర్మనీదేశమా గనుల మరల కొనకొన్ననెడల ప్రాప్త్యుండు వారెంత కేలబాగు నీయవలసియుండునదియు సంఘమువారు నిర్ణయించెదరు.

రషియా.

పూర్వము రషియా సామ్రాజ్యమున తేదీయున్న అన్ని రాష్ట్రీయుల స్వాతంత్ర్యమును జర్మనులు అంగీకరించి దున్నింప వలయును. బ్రెస్టులితోకన్ను సుధి రద్దు అయినసంగతిని జర్మ నులు నిష్కర్షక ఒప్పకొనవలయును. 1917 సం॥ నవంబరు మాసములో ప్రారంభించిన పరిశ్రమము మొదలు తేదీనుండి ఆయా ప్రభుత్వములతోగాని పూర్వపు రషియా సామ్రాజ్యపు రాజకీయ సంఘములతో జర్మనులు చేసిన ఒడంబడిక లన్ని యుగూడ రద్దుఅయినవని దృఢముగ గుర్తింపవలయును. యూరపునకు బయట జర్మనుల వాక్కులు యూరపునకు నెలవలె ప్రదేశములయందు జర్మనులు

తమకు సంబంధించిట్టిగాని తమమిత్రులకు తేదీనట్టిగాని వా క్కు సత్యముల నిన్నటిని తరిత్యజించి మిత్రమండలి వశము చేయవలయును. ఈవిషయమై 5 దేశముల మిత్రమండలి వారును తేప్పకొంటు అంగీకరించెదరుని జర్మనులు ప్రాసియన్స్ కలయును.

అధినివేశములు.

విదేశీయులయందు తమకున్న ప్రదేశముల నన్నిటిని వాక్కు సత్యస్వాతంత్ర్యములతో జర్మనులు మిత్రమండలివశ ముచేయవలయును. అచట జర్మనుసామ్రాజ్యమునకు గాని జర్మ ను రాజ్యము(జర్మికస్తేటు)కు సంబంధించిన స్థిరరాష్ట్రీ అంతి యు అచట పాలన మొనర్చుచున్న దొరతమునకు తేదీవల యును. జర్మనులను వారి స్వదేశముల కంపివేయుటకు పగిన ఏర్పాటులను ఆ ప్రభుత్వమువారు చేయవచ్చును. యూపితు ముగంధపులకు జర్మనులు ఆ ప్రదేశములందు నివసించుటకును, ఆస్తిని సంపాదించుటకును, వ్యవసాయముచేయుటకును ఈ ప్రభుత్వమువారు నిబంధనల నేర్పవలయును. 1-1-1900 నుండి 1-8-1914 వరకు ప్రత్యేకము జర్మను పౌరులకులైన నేమి సాంగ్రామికాధికారులకులైన నేమి కన్వయములో గాని ఆసరిహద్దు ప్రదేశమున గాని నివసించు ప్రైవేట్ ప్రజలు పొందిన నష్టములను జర్మనులు ముదగా యిచ్చువలయును. 4-11-1919, 28-9-12 తాలూకు ఒడంబడిక ప్రకారము గల్గిన వాక్కుల నన్నిటిని జర్మనులు పదలు కొని కలయును. నష్టపరిహార నిర్ణయ సంఘమువారు నిశ్చయించిన ప్రకారము పరాగువారి సామును తిరిగిస్తించుటకు జర్మ నులు నష్ట పరిహారము నీయవలయును. ఆఫ్రికాలో జరుగు ఆయధ నిషాదావకముల వర్తకమును జర్మనులు మిత్రమండలి చెప్పనటుల చేయవలయును. 1890 బ్రుస్సెల్స్ కానము పట్ట గూడ మిత్రమండలి చేయు నిబంధనల ప్రకారము నడచుకొన వలయును. పూర్వము జర్మను అధినివేశములందు దున్న ప్రజ లకు రాజ్యాంగ సంరక్షణను ఆయధినివేశములందు అధికార ము కల ప్రభుత్వమువారే చేయవలయును.

చీనా.

1901 సం॥ బ్యాంకు ప్రోటోకాల్ ప్రకారము పొందిన నష్టపరిహారములను, సత్యములను, కట్టడములను, రేవు స్థలము లను, వారకీములు, కోటలు, మందుగుండు సానుగ్రి, నాకలు, వాయునాల్లల తంతులు మరలర ఆస్తిని జర్మనులు చీనావారి కిచ్చివేయవలయును. కియావోలోతప్ప తినిస్ట్రీ, హంకొలో నన్న రాజ్యాంగమునకు సంబంధించిట్టి గాని కానుపలకు ప్రతి స్థాపనలను స్వాధీనము చేయ వలయునెడు. 1900, 1901 సం॥ లలో చీనానుండి కొంపొయిన జ్యోతికాస్త్రపు పనిముట్లను జర్మనులు చీనావారికి స్వాధీనము చేయవలయును. స్వాధీ నముచేయుట కయ్యెను వ్యయమును జర్మనులే భరింపవలయును. బ్యాంకు ప్రోటోకాల్ 2 డెంబడికను సంతకము చేసినవారి సమ్మతిలేదే పికికలో (లికేవను క్వార్టరులో) నన్న జర్మ నుల ఆస్తిని చీనావారు పరిష్కరించుటకు ప్రానుకొనరు. హంకో, తినిస్ట్రీలో జర్మను లకున్న నడుపాయములను వదలు కొనవలయును. ఈ సౌకర్యములను చీనావారు అంతర్జాతీయోపయోగమునకై రవలివెట్టుటకు అంగీకరింపవలయును. చీనావారి నిర్బంధించబడిన జర్మను లకు వారిస్వదేశములకు బంపివేయుటకు చీనావారి గాని మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారి గాని జర్మనులు కొరరాకు. అట్టి వాక్కును విడనాడుకొనవలయును. 14-8-1918 నుండి తట్టుకడిన జర్మనులపై చీనానుగవని మరల జర్మనుల కీయవడవు. దీనిని జర్మనులు ఒప్పకొనవలయును. కాన్టంటికో లో (విజ్ఞానవారి సమ్మతినిబడసి పొందిన ఆస్తిని మరల గ్రేటు బ్రిటనుకు జర్మనులు స్వాధీనము చేయవలయును. సాంగ్గో ప్రైవేట్ వారి సమ్మతిని బొందినదనిన జర్మనుపాతకాల ఆస్తిని ప్రాంసు చీనావారికి ఇచ్చివేయవలయును.

సయాము.

22-7-1917 తేదీనో సయామునకును జర్మనుకిని గల ఒడంబడిక లన్నియు రద్దు అయినట్లు జర్మనులు గుర్తింపవల యును. రాజ్యాంగ ప్రతిస్థాపనలను తప్ప జర్మను ఆస్తిసంతక ముదగా లేకనే సయామున కిచ్చివేయవలయును. అధిక నిబంధనల ప్రకారము జర్మను వ్యక్తుల ఆస్తి పరిష్కారము చేయవచ్చును. సయామువారు పట్టుకొన్న జర్మనుపదవలకు, ఆస్తిని మరితర సానుగ్రిని జర్మనులు తమకు రావలయునని కొర గూడదు. నిర్బంధితులగు జర్మను ప్రజలనుగూడ సయామువారి స్వాధీనమునకు ఉంచివేయవలయును.

తైవీయా.

1911-12 సం॥ తైవీయాను నదిని జరిగిన అంతర్జా తీకు ఏర్పాటులను వాక్కులను జర్మనులు పరిత్యజించవల యును. ఒడంబడికములను వరాను తేదీయై సధికారమును నుఖ్య ముగ వదలుకొనవలయును. తైవీయాను మరల ఆక్రమించు కొనటకు ఎట్టి ప్రయత్నములను గాని రాకువాములగాని జరుపరాదు. తైవీయాను జర్మనులకుగల వర్తక ఒడం బడికలను జర్మనులు రద్దుచేసికొనవలయును. తైవీయాలో జర్మనులు మరల ఏర్పడుటకు తైవీయా వారి అధికారమును పొందవలయును. వారి నిబంధనల ప్రకారము బ్రున్స్ రిం ప కలయును.

మొరాకో.

ఆల్జీరియాను, ప్రాంసు కానము (ఆల్జీ) ప్రకారము జర్మనులకుగలవాక్కులను, వివదములను సౌకర్యములను జర్మ నులు త్యజించవలయును. 1909, 1911 ఒడంబడికలనుగూడ రద్దుచేసికొనవలయును. షేరిఫీయును సామ్రాజ్యముతో జరిగిన ఏర్పాటులను ఒడంబడికలకు వదలుకొనవలయును. ప్రాంసు, మరితర దేశములకును మొరాకోను గురించి జరుగు రాకు భారములలో జర్మనులు జ్యోత్సము కలుగ చేసికొననూడదు. ప్రైవేట్ ప్రోటోకాల్ చేయుటకు ప్రైవేట్ సంరక్షక రాజ్యము ఏర్ప డు ప్రతిఫలముల నన్నిటిని జర్మనులు అంగీకరించ వలయును. అచట తమకున్న పరిదేశములను పరిత్యజించవలయును. జర్మ నుల గురించి షేపి షెక్ ప్రభుత్వమువారికి సంప్రాప్తాధికార ముండవలయును. జర్మనుల గురించి వీరు తీసుకొన్నవలసిన వచ్చిన నిబంధనలను మరలను చేయవచ్చును. సంరక్షితులకు జర్మనీలందరుకు ఒకే న్యాయము ప్రకారము నడచుకొనవల యును. అందరకును ఒకే కాస్త్రము వర్తింతును. జర్మనుల వరస్థిరాస్తులు విక్రయించబడును. విక్రయములకు వచ్చిన సాము షేపి షెక్ దొరతమువారి కీయవచ్చును. నష్ట పరిహారము తెచ్చుటకు ఇది స్థిరంచుటకు. మొరాకోస్తేటు బ్యాంకినో జర్మనులు తమకున్న సంబంధములకు విడనాడు కొనవలయును. జర్మనీలో ప్రదేశీయు(ప్రైవేట్) పరకుల కెట్టి సౌకర్యములుగలవో ఆసౌకర్యములే మొరాకో పరకులకు గూడ నుండవలయును.

సెంటంగు.

కియావోలో తమకున్న స్వర్ణముల నన్నిటిని జపానీ యుల కిచ్చివేయవలయును 8-8-1893 ఒడంబడిక ప్రకారము లభించినయింపదాయము, గనులు నముదరంతివారా పరిశ్రమ లు నున్న గువాటిని జర్మనులు జపానువారిస్వాధీనము చేయవల యును. సెంటంగుకు ఇదే ప్రకారము వర్తింతును. సంగ్టోనుండి సివాక్ పూ వరకున్న ఇరుపదారుల అధికారమును గవలలాధ ములను, అందుకుగల సౌకర్యములను జపానువారికి సమాన ముగ పంచివెట్టవలయును. సింగ్టో నుండి సాంగ్, చినసోల వరకున్న సముద్ర తంతివారా పరిశ్రమలకుగూడ స్వాధీనము చేయవలయును. కియావోలో నన్న జర్మను రాజ్యముయొక్క వరస్థిరాస్తులకు ఎట్టిఖచ్చులు తరులు బాటులేకుండగ జపాను వారికి జెంపవలయును.

నైజీక, నోకా ప్రయాగి నిబంధనలు.

ఈక్రింది నిర్బంధములను జర్మనులు అంగీకరింపవలయును. నైజీక సమస్య.

జర్మను నైజీకములను చీర్చి చేయవలయును. అంతర్జాతీయ నైజీకచేదనమునకు ప్రారంభముగ సంధిప్రతు సంరక్షమైన రెండునెలల లోపుగ యితర నైజీకనిబంధనలు నియమింపబడును. జర్మను రాష్ట్రీయున నిర్బంధక నైజీకత్వ మును తొలగివే కలయును. నైజీక సమావేశపు షేర్పాటు లను (రికూటింగు రెగ్యులేషనులు) విచ్చిపర్యంతి వర లందించి ఆనిబంధనలను జర్మను నైజీకాసముఖో జొన్న కలయును. వరుసగ 12 వర్షముల వరకు తక్కువగా తుండగ నాకొకమిమను ఉద్యోగస్థులకు మరుమృతులకు తేన్నకొనుటకు ఏర్పాటులను చేయవలయును. ఉద్యోగ స్థులు 25 ఏడ్లవరకు కొలువుచేయవలయునను. మరతులను పరిత్యజింపవలయును. 45 ఏడ్ల వరకు ఉద్యోగములోనే ఉండవలయును. ఈ లోపుగ విరాయము జెంద గూడదు. యుద్ధమునకై ఉద్యోగస్థులకు ప్రత్యేకింపరాదు. 100,000 మందికంటె ఎక్కువ సంఖ్య ఉండగూడదు. ఇంకలోనే 4000 ఉద్యోగస్థులకంటె ఎక్కువకు నుండరాదు ఈ సంఖ్యకు దాటి మరితర నైజీకమును తెలకొల్పనూడదు. నుండుములు, అటవి పోలీసు నైజీకరింపితుకావలయుండు ఉద్యోగస్థుల సంఖ్య ను ఎంతమాత్రము పాల్చింపరాదు. దేశీయులను, సరిహద్దు

అలాగే కానినెలకొంటున్న జర్మను ప్రభుత్వము వివిధా
నిలవలయును. ఉన్నతాధికారులు పరిపాలనావిషయమున
అంగీకరించవలయును. వీరి సాధారణ నిబంధనలను గూడదు.
(జీవరణ స్టాంప్) యధికారాధిపతులలోను కేంద్రబంధ
మును ప్రతిపాదించుచును పౌరసేవోద్యమసంఘము 1918
సంవత్సరములోనున్న సంఖ్య 1/10 శాతకర్తవ్యమును 7
శాతములకు పెంచును, 8 ఆర్థికపటాలములకు ఎక్కువ
కుండగూడదు. రెండుదండుల నిబంధనలకు ఆర్థికముగ
కుండగూడదు. ఉద్యోగస్థులకొరకు నియమించబడిన ఆదనము.
యధ్యక్షులవారిని పాతకాలము మున్నగువాటిని కేంద్ర
మును. ఉద్యోగస్థుల తరఫున కావలయు విద్యార్థులను
అవసరమునబట్టి చేర్చుకొనవలయును. ఎంతవరకు కనకరతుని
నిశ్చయించబడినదో అవిధానము ననుసరించి యధ్యక్షుని
మందుగుండు సామగ్రిని జర్మనుల తరఫున చేయవలయును.
అంతకుముందుగాను ఆయుధములను ప్రత్యేకించరాదు. ఏన్న
కచ్చన నిబంధనల ప్రకారము మిగిలిపోయిన ఆయుధసామగ్రి
ఫిరంగులు మున్నగువాటిని మిక్కిలిమందలి స్వాధీనము చేయ
వలయును. వీటిని నేమి చేయవలయునో పరనిశ్చయించెదను.
ఏమి వాయువును, ద్రావకాన్నిని తయారుచేయగూడదు. దిగు
వతిచేయరాదు. టాంకుబండ్లకు సాయుధకటములను నిర్మించ
గూడదు. మందుగుండు సామగ్రిని తయారు చేయకర్మములను
ముల వేర్వేరు ఆయాతావులను ఉన్న సమయమున మిక్కిలి
దలి అంగీకారమునకు తెలియజేయవలయును జర్మను ఆయుధ
కాలములను ఎత్తివేయవలయును. ఆయుధోద్యమము వనలోనుండి
తొలగించవలయును

10-4 (సి. రి) పరిమితిగల ఫిరంగులకు 1500 తూటాకులకు
ఎక్కువ కుండరాదు. ఇంతకు ఎక్కువ కొలతగల ఫిరం
గులకు 500 మాత్రమే కుండవలయును. విశేషములకు మందు
గులకు సామగ్రిని తయారుచేసి దిగువతిచేయగూడదు. వైసుం
డి దిగువతిగూడ చేయగూడదు. రైసుకు రూపుగ 50 కిలో
మాటకు తక్కువకన్న జర్మను రాష్ట్రములో దుర్గములను
కట్టగూడదు. ఆర్థికములో సాయుధసేవలను కాల్వలముగ
గాని తాత్కాలికముగాని నెలకొల్పరాదు. జర్మను సామ్రా
జ్యమునకు పూర్వము దక్షిణ రూపు పరిపాద్యులలోనున్న దుర్గ
ముల విషయము మాత్రము యధ్యక్షులకు పూర్వము తెలుసునో
ఇతరులగూడ అట్లుమొదలవలయునను విషయము ప్రత్యేకించ
బడును. వైనిక సమావేశమునకు వలయు ఏర్పాటులను చేయ
రాదు. ముందు నెలలలోపుగ దుర్గములను చిత్తి చేయవలయును.

నాకావిషయములు

5 యధ్యక్షులు (లోకసభలయినా) ఆరు రైటు
క్రమములను, 12 డెప్యూటీలు, 12 బ్రాన్చిస్ నాకాకులకు
ఎక్కువకు నుంచరాదు. ఇదంతయు రెండు నెలలలో చేయవలెను.
ఇందులో అంతర్గతముల కేర్పరచుట. మిగిలిన యధ్యక్షులన్ని
యులకు వర్తకమునకు ఉపయోగించవలయును. ప్రత్యేకముగ నియ
మించిన ప్రత్యేకములకు ఉత్తరసమాప్తము దాల్చి క్రమములను
అలాగే ముందుగుండులకు దిద్దివేయవలయునో కొన్ని మందుగుం
డులకు దిద్దివేయు నాకలను ఉపయోగపరచుచును. రెండు నెలలు
ముగిసినపిదప అధికారుల సంఖ్య తప్ప ఇతర నాకా నిబంధి
నంఖ్య 15000 కంటె అధికముగ కుండగూడదు. ఇందులో
1500 ఉద్యోగస్థులు ఉండవలయును. మిక్కిలిమందలి పిల్లలయందు
గాని, తటస్థతకు రేపులయందుగాని నిర్బంధించబడిన జర్మను
యధ్యక్షులను (సర్వేసు) రెండు నెలలలో స్వాధీనము చేయవల
యును. సంధికర్తవ్యము జెప్పబడినట్టియు ఇతరుల జర్మను రేపు
లలో నున్నట్టియు కొన్ని అవసర యధ్యక్షులను జర్మనులు
మిక్కిలిమందలి రేపులలోవారికి స్వాధీనము చేయవలయును.
నిర్మాణములలోనున్న (సర్వేసు) యధ్యక్షులన్నిటిని జర్మనులు
చిత్తిపెట్టును చేయవలయును. సహాయత్రు (హామరు లున్న నవి
ఆయుధసేవకముగ చేయవలయును. వర్తకనాకలకు నెంచ
బడవలయును ఒక నెలలోపుగ అంతర్గతముల నన్నిటిని మిక్కి
లిమందలి రేపులలో అప్పగించవలయును. మిగిలిన అంతర్గతములను
నిర్మాణములలోనున్న వాటిని 8 నెలలలోపుగ జర్మనులు
జిచ్చేదనమును గావించ వలయును. ఇట్లు విచ్చేదనము చేయ
బడిన నాకాసామగ్రిని పారిశ్రామికోపయోగమునకు తప్ప
ఇతరములకు వినియోగించరాదు. విశేషములకు విక్రయించ
గూడదు, తిరిగి వాటిని ధర్మియు మరలకులలోనై విక్రయించ
వలయును యధ్యక్షులను, అంతర్గతములను జర్మనులు నిర్మించ
గూడదు సంపాదించగూడదు. యధ్యక్షులకు నిర్ణయించబడు
చున్నందు గుండు సామగ్రి ఆయుధముల
కుంటె ఎక్కువకు ఉండరాదు. ఇంతకుంటె అధిక
ముగ నున్న దానినన్నిటిని మిక్కిలిమందలి వశముచేయవలయును.

వీటిని దామకొనగూడదు. జర్మను నాకా నిబంధిని విచ్చేక
వర్తకమున 25 ఏడ్లవరకు ఏన్నవలయును. ఇది ఉద్యో
గస్థులకు సంబంధించును. ఉన్నతాధ్యక్షులకు 12 ఏడ్లవరకు
నియమించవలయును. ఇతరులకు నిబంధనలకు లోనై
యిండవలయును. బాల్టిక్ సముద్రములో స్వేచ్ఛగ
పావులకు జర్మనులు నిర్మింపబడిన ప్రదేశముల యందు రక్ష
దార్థమైన కట్టడములను కట్టగూడదు. నాన్సి బాల్టిక్ సము
ద్రమార్గముల ఫిరంగుల నుంచరాదు. ఈ ప్రదేశములకుండు
న్న రక్షణకట్టడములను పడగొట్టవలయును ఫిరంగులను తీసివే
యవలయును. జర్మను తరమునకు గాని జర్మను దీవులకుగాని
50 కిలోమాటకులలోపుగ నున్న కొటలను రక్షదార్థమే ఉం
చుకొనవచ్చును. కాని కొత్త దుర్గములను కట్టరాదు.
యధ్యక్షులైన హెచ్చింపరాదు. అట్టి రక్షదార్థములకు
4-1 పరిమాణముగల ఫిరంగులకు 1500 తూటాకులకుండవలయును.
విశేషించిన కొలతగల ఫిరంగులకు 500 మాత్రమే కుండ
వలయును. నాయిస్, వ్యానోవరు, బెర్లిన్ దుర్గములను వాయు
వార్తలములను మిక్కిలిమందలి తదితర సంయుక్త దొరతనము
వారి ఉత్తరువు లేనిదే నాకానైనిక రావలెను విషయముల
కు జర్మనులు 8 నెలలవరకు ఉపయోగించగూడదు. వీరి
అధికారము క్రింద వర్తకమున కుపయోగించు కొనవచ్చును.
ఈ కాలములో ఇంతకుంటె నెక్కువకైగల వాయువార్తల
ములను కట్టగూడదు. తెలిపియిన అంతర్గతములను
జర్మనులు మరమ్మరి చేసికొనవచ్చును. 14 తంతులు జర్మ
నుల కేయబడవు.

వైమానిక విషయములు

జర్మను సాయుధసేవలో వైనికనాకా వైమానిక
వశములందగూడదు. 1-10-19 వరకు జర్మనులు 100
ఆయుధసామగ్రి మగు నాకావిమానముల నుంచుకొన
వచ్చును, వీటిని ప్రత్యేకముగ అంతర్గతముల గనలకు జెవవ
టకే ఉపయోగించవలయును. రెండు నెలలలో మన వైమానిక
వశము వరకు చిత్తి చేయవలయును. 1000 మందిమాత్రము
ఉండవచ్చును. ఇందులో ఉద్యోగస్థులు మాత్రమే గ
లరు. వీరు అట్టే బరువరకుండ వచ్చును.
1-1-1928 వరకు మిక్కిలిమందలి సంయుక్త ప్రభుత్వములకా
దును యధ్యక్షు జర్మను రాష్ట్రములలోని స్వాధీనముగ
ప్రకటించవలయును. ఈ తేదీకి తాళుగ జర్మనులు సర్వదేశీయ
శక్తులలో చేర్చబడవచ్చునంత అంతర్గతము వైమానికసంఘ
మునకు చేర్చుకొనవలెదక పోయినను ఇట్లు
స్వేచ్ఛగ జోరవచ్చును. ఆరు నెలలవరకు
జర్మను వైమానిక నిర్మాణ ప్రయత్నములను చేయరాదు
పూర్వోపావృత్తంబయిన 100 నాకావిమానములను తప్పకత్తిన
వైనిక నాకావిమానముల నన్నిటిని మిక్కిలిమందలి ఎస్పీసి
కెట్టవలయునని స్వాధీనము చేయవలయును.

సామాన్యవిషయములు.

పూర్వపు అవసరముల ప్రకారము జర్మను కాత్తము
లను చట్టములను నవరణజేయుటకు సాధారణసామగ్రిములు
ఏర్పరచబడినవి. సంధికర్తవ్యములో ఉపయోగించబడిన మరల
నన్నిటిని అంతర్గతముల మిక్కిలిమందలి పంచాయితీల అధికార
ము క్రింద జర్మనులు వెరవేర్చవలయును. ఈ పంచాయితీలు
ఇందు విషయము ప్రత్యేకముగ నియమించబడును. వీటిని
మిక్కిలిమందలి ఎస్పీసియేకెట్ట వెన్నువారు నియమించెదను.
వీని కనువ్రాయవలయునను జర్మనులు భరించవలయును. వలయు
పూర్వములను కలగ చేయవలయును. వైనిక, నాకా వైమానిక
పంచాయితీ వారి ధర్మములు విరళముగ నిర్ణయించబడినవి.

యధ్యక్షులను బాధ్యత.

అంతర్గతములను వైనిక భావముల నెల్లంబించినందులకు
ను, పరిశ్రమగు అంతర్గతములను ఒడంబడికలను జరచాటినందుల
కును మిక్కిలిమందలి వదమ్యులకు దగు విలియము II చక్రవర్తిపై
లపారంగమగు నేరమును మోపుచున్నాడు. దెచ్చి దొరతనము
వారిని కయివరకు స్వాధీనము చేయవలయునని కోరవలయును.
వీనిని విచారించుటకై ప్రత్యేకముగ ఒక విచారణసంఘమును
నెలకొల్పవలయును. 6 గ్రేటు వరకుల ప్రదేశములనుండి ఒక్కొక్క
స్వాధీనములని నియమించెదను. అంతర్గతముల విధానమునకు
సంబంధించిన ఉన్నతాధికారులలో ఈ విచారణసంఘమువారు
ప్రవర్తించవలయును. ఎంతకైతే విధించవలెనని తోచునో
అతడు నిర్ణయింపవలయును. యధ్యక్షులమునకు భిన్నము
గ పోవలను బాధించినవారిని విచారించుటకు వైనికాధికారుల
తో గూడిన సభకు నెలకొల్పవలయును. వీనిని మిక్కిలిమందలి
యే నియమించును. ఇట్టి దొర్తవ్య మొనర్చిన నిందించబడిన

దోషులను జర్మను ప్రభుత్వమువారు పట్టి అప్పగించవలయును.
ఇదే ప్రకారము ఆయుధసామగ్రి మందలి నాకావిమానిక వరకుము
కట్టినవాటిని విషయమునై విచారించుటకు ఆయుధములనుండి వైని
కాధికారులతోగూడిన విచారణసంఘమును నెలకొల్పవచ్చును.
ఈ మధ్యములకు విషయమున వైనికాధికారులను బెట్టుకొన
వచ్చును. సాక్షి విచారణ కనకరతును క్రిందముల నన్నిటిని
జర్మను ప్రభుత్వమువారు దాఖలు చేయవలయును.

జర్మనీ

వైనికాసంపాదకుని చంపుట.
కోపముపొగను, మే 6:—నిన్నటి తేదీ గల ముఖ్యవిచ్చి
సంతకము:—వైనికలన్నియు మరలవచ్చుచున్నవి. కమ్యూ
నిస్టు, రోలిఫాస్టిక్ వైనికలు మాత్రము మరల ప్రయోగించబడ
లేదు. వాటి సంపాదకుడు పట్టుబడి చంపబడియును. బ్యాంకు
లందున్న నగదును ఇతర ఆయుధసామగ్రిములను మరలీత
ముగ నున్నవి. అచ్చటచ్చట నేవనియో యల్లరులతప్ప నగర
ములయందు నెక్కరిగనన్నది.

బవేరియా

బవేరియానిక
పార్టీని, మే 6:—ముఖ్యవిచ్చి సంతకము:—స్వార్థా
కీర్తుల నిరోధము చాలసంతోషముగ నున్నది. కర్మాగార
ములను, స్వాధీనములను ముట్టడించుచును గర్జన మెం
టు వైస్యములు ముంటుంటే ప్రజ్వలించుచున్న అగ్నిగోళముల
నుపయోగించిరి. 150 గురు మరణించిరియు, 900 మందిక
కెల్లలు తగిలినవనియు, 1500 మంది కట్టుకడిరనియు తెలియు
చున్నది. ఏప్రిల్ 30-వ తేదీ నా దర్ధరాత్రున జామిను
దారులు చంపబడిరి. గార్డెన్ రేజిమెంటునందలి వైనికులు తుపా
కుల గాల్చు నిరాకరింపగా నావనిని చేయనిమిత్తము రువ్వకు
లాహ్వనింపబడిరి. జామినుగనుంచిన వారిలో వెక్కువంది
లాటిలతో పాడువబడిరి. తక్కినవారు కత్తులతో పాడువబడిరి.

స్వతస్సిద్ధ మగు స్వాతంత్ర్యపు ఇచ్చు.

పెద్దవరములయందు ఆరాములలో నింపవలయును
జోషులలో నుంచుట నేను చూచినాడను. నింపవచ్చు పిల్లలు
పుట్టగనే వానిని కల్లి చెంతనుండి తీసికొనిపోవలయుననియు
అట్లానర్చివోకల్లి చంపివేయ ననియు ఆచట నున్న కావలి
వారు వాకు తెలియజేసిరి. తాము యధేచ్ఛగ వనించు
అదేవులలో విహారము నల్పు ఆకు నింపవలయు తమ పిల్లలను
జంపవుకాని, వానిని జోషులలో బంధించి స్వాతంత్ర్యమునకు
ధంగము కలగజేసినపుడు తమ పిల్లలనుగూడ అట్టి నిర్బంధ
మున నుంచుట కవి సహించ నేరవు. అందుచే వీరైన తమపిల్ల
లను జంప యత్నించును.

జోషులలో బంధించబడిన ఈ నింపవలయు అదేవుల
లో స్వేచ్ఛగ తిరిగి సంపాదించుకొను ఆహారము కంటె
ఎక్కువ మంది ఆహారము లభించును. ఇంతకుంటె ఎక్కువ
మంది ఆక్రమము దొరకును. అంతకుంటె ఎక్కువ వాక్రతతో
అడరించబడును. కాని వీనిని ఎంత వియతో ఆనందించినను తమ
స్వాతంత్ర్యము ధంగపోయె నను సంగతిని మరచాలవు. స్వా
తంత్ర్యమును గోల్పోయి మన్నమాట వానివృద్ధులను రగులు
చునే యుండును. అట్లు తరతరములవరకు జోషులలోనే బంధిం
చబడినను కృతస్సిద్ధమగు స్వాతంత్ర్యపు స్వభావమును మరచ
కాలవు.

ఈ మొత్త దయతో ఆడరించినను ప్రారముగ జాచి
నను మానవహృదయమున జనించిన స్వాతంత్ర్య స్వభావము
చాకనేరదు. మన కెంత ధనమిచ్చినను ఎన్ని సౌకర్యములను
ప్రసాదించినను స్వాతంత్ర్యవత్సమును పూర్తి చేయకాలదు.

స్వాతంత్ర్య భావమును ఎంత చంపినను అది మరల
ములకలై చిచ్చుంబించును. దాని నిర్మూలించ కష్టమేరికిని
గాదు.

(జిడ్డి హెన్రీ నీలు)

మేజరు ట్రింగ్ గారు నిర్మాణకర్తలను ఆకాశవిమానము
మీద ప్రయాణము చేసి చూచిరి.
హిందూదేశమున అవసరకార్యములందు పని చేయు
టకుగాను అంగ్లదేశమునుండి వైనికుల నేమలు వచ్చుచున్నారు.
మార్కెటా స్త్రీమరు బొంబయి రేపుతుండి కనివారము
చుద్దావ్నము ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై కల్గినది.

భారతదేశస్థితి

ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి.

మనదేశమున ఈ పరిస్థితిగల ఆంగ్లేజ్ పాలననుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది.

దేయిలి న్యూస్.

దేయిలి న్యూస్ ప్రకారము ఈ పరిస్థితి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది. ఈ పరిస్థితి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది.

మాంచల సర్దుకార్డు యెడను

మాంచల సర్దుకార్డు యెడను ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది. ఈ పరిస్థితి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది.

ఒక మహనీయుని అభిప్రాయము.

దేయిలి న్యూస్ ప్రకారము ఈ పరిస్థితి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది.

“ప్రపంచము నందరికియు వ్యాపించియున్న ఆకాంతి భారతదేశమున సముదయ ప్రవేశించినది. తుర్కీ సామ్రాజ్య వివాదములను సమర్థము ప్రపంచమున ఆసక్తికరమై పూర్తిగా నున్నది. సందర్భములను సమర్థము ప్రపంచమున ఆసక్తికరమై పూర్తిగా నున్నది.

లక్ష్మీనరసింహరెడ్డిగారి పెన్నినుపందెము, నెల్లూరు క్రమములు

- (1) మదరాసు రాజధానిలోని కృష్ణులలోగాని, కాలేజీలలోగాని, పాఠశాలలలోగాని, పుణ్యాలగా నున్నవారందరు పందెమునకు రావచ్చును. (2) ఆంధ్రకై యిద్దరు ముఖ్యులకు 4 రూపాయలు మొదలు దరఖాస్తు చేయవలెను. (3) 25వ తేదీ 1919 సంవత్సరమునకు ఆటగాండ్రు ప్రవేశించునట్లుగా చేర్చుకొనవలెను. (4) కేదా ప్రారంభ కాలము ఎల్. పి. హాల్లో ఈ నెల 28వ తేదీ ప్రారంభం 8 గంటలకు విచారణ చేయబడి తరువాత ప్రయోగపడును. ఆటగాండ్రు తెలియజేయుదును. (5) సంఘమువారి చట్టముల ప్రతిమింపగూడదు. వారి యిచ్చమునకును ఏటియైనను ఖండించదు. (6) ఆసందర్భము వచ్చినయెడల సంఘమువారి యిచ్చ ప్రకారము మార్పులు జరుగుచుండును. (7) సంఘమువారి తీర్పులే అమోదించవలెను. (8) మూడు నెట్లలో ఎవరు ఎక్కువ గెల్చితే వారు గెలిచినట్లుల నెంచుదురు. చివరకు అనువాదము అయి నెట్లలో ఎవరు ఎక్కువ గెలిచితే వారు తుదకు గెల్చినట్లుగా తీర్మానించెదరు. (9) రెండు పందెపుగెట్లులు ఇద్దరు ఆటగాండ్రు చెరి ఒకటి యిచ్చి చేయుదురు. ఇట్లు ప్రతిసంవత్సరము చేయుదురు. మరుసగా మూడు సంవత్సరములు ఒక్కేట్లుగాని, కాలేజీగాని ఏదైన వారియొక్క ఆటగాండ్రు గెలిచిన, పంపబడిన సంఘమువారికి ఒకగిన్నె ఇయ్యబడును.

వసిస్తా బాదు-మింటను పందెములు గోదావరిజిల్లా, రాజోలు (1919)

ఈ నెల 27-వ తేదీనుండి వసిస్తా బాదు నాలుగవ మింటను పందెములు ప్రారంభమగును. మూడు సంవత్సరములు మరుసగ పందెమునకు గెలిచినవారికిగాని లేక 5 సంవత్సరములు ఎక్కువైన గెలిచినవారికిగాని ఒకగిన్నె యిచ్చి చేయబడును. ఆటగాండ్రు 5 పతకములు ఇయ్యబడును. ప్రతిసంవత్సరము 15 రూపాయలు విజనగలిగి నెల్లూరు గెలిచినవారికి ఇయ్యబడును. ఆటగాండ్రు ఒడిపోవువరకుగాని గెలిచినంతవరకు తిండి నడుపాయములన్నియు చక్కగా ఊరక ఇయ్యబడును. సర్ కార్యులో ఒక సంవత్సరమునకు పందెము చేయని వారు పందెమునకు రాగూడదు. పందెపు సంఘమువారియొక్క తీర్పులు ఒక్కొక్కనకుల యును. వాటిని ఆతిక్రమింపగూడదు. ఏదేమైన పోరాటములు వారే విచారించెదరు. పతక సంఘమువారిచట్టముల ప్రకారము జరుగును. 19-వ తేదీలోపల దరఖాస్తులు చేయవలెను. దరఖాస్తు సామ్యు 4 రూపాయలు. ఆటగాండ్రు చేరునూడ దరఖాస్తు సామ్యుతో పంపవలయును. సరిహద్దులలోని కారులవైఖరి:— హిందూదేశ సరిహద్దులలో నున్న కారులవైఖరి చాల సంకల్పితకరముగా నున్నదని వయోనిరపత్రిక తెలుపుచున్నది.

సామక వార్తలు

క్రొత్తరాయ బారి:— మదరాసు రాజధాని నుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలనుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రతికూల బలీ సామయి ప్రధాన వ్యాపకములను ప్రాయముచున్నది.

రాయ బారి ప్రయాణము:— అఖిలభారతము సర్వము రాజధాని నుండి ఇంగ్లండునకు మాన్యులగు యాహులును స్నేహ సాహాయులవలన గాని మొన్న సాగరి కాలము తెనుగునా మెయిలు బండియందు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. యాహులు మాన్యులగు మిత్రుల నేతలు వారిని, సాగనంపుటకు వెంటబట్టినను వెళ్లియుండిరి. తెనుగునా నందు మాన్యులగు రెండుదినములుండి తరువాత బొంబయికి వెళ్లి ఇంగ్లండునకు బయలుదేరి వెళ్లెదరు.

మదరాసు కార్పొరేషను:— కార్పొరేషను వారి సాధారణపథ యొక్క రివ్యూనువీరమున 20వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుగును. రాయపేట నైద్యులయొక్క ప్రభుత్వమువారికి స్వాధీనము చేయు నిమయము, ఆహారపదార్థముల హెచ్చుధరలకు తగ్గించు నిమయము స్పష్టములగునట్లు దివాన్ మొట్టమొదటిసారి పనిని చూచుటకు ఉపసంఘముల నియమించు నిమయములు, ముఖ్యమైన ఇతరవిషయములు సభలో ఆలోచించబడును.

వాసర నివేదిక:— 1919 సంవత్సరం మే నెల 10 వ తేదీ ఆనగా మే నెల మొదటి వారాంత్యమునకు 1000 కి 48.1 వంతున మరణించి గడచిన వారములో 42.9 చొప్పున చనిపోయిరి. అందుస్పృటములన 25 గురుబాధ పడిరి. అందు 10 మంది చనిపోయిరి 98 గురికి కలరాకలిగింది. 60 మంది చనిపోయిరి 5 గురు యిన్ ఫ్లూ యాంబులన చనిపోయిరి. 42 జ్వరములనలన యితర వ్యాధుల వలనచనిపోయిరి. కలరాకేసులన్ని శ్రీ వెంకటాచార్య ఉత్సవము నందుగిరి తప్పినవారే.

హరియద్రద్దు ముఖర్జీ, కృష్ణదాసు పాటగారలచే స్థాపించబడిన పురాతన హైదరాబాద్ ప్రతికయగు హిందూ పేట్రీటులు, కర్నూల చంద్ర తేజ్జిగారి సంపాదకత్రింద ద్వైవార పత్రికగా మార్పుబడెను.

గుజరాతీ కేసులు:— రెండు కేసులలోను 17 వరకు ఆ జన్యాంతకేసు విధింపబడెను. 19 గురు వదలివేయబడిరి. ఇట్లు మొదినవారియొక్క ఆస్తి ప్రభుత్వమునకు వశపరచుకొందురు.

బొంబయి నగరమున చాపాటి సముద్రపు పందెముల సంవత్సరమున మోటారుబండి యొక్క మనుష్యులమారుగా పోయింది. నలుగురికి బలమైన గాయములు తగిలినవి. ఇద్దరు చనిపోయిరి. మోటారుబండిని తోలువాడు అదృష్టవశాత్తూ వాడు.

దెజవాడ హిందూయున్నతపాఠశాల:— దీనిలో చాల కాల ముసాధ్యములుగా నున్న చెరుకుపల్లి వేంకటప్పయ్య తంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు నందిగామ నుండి వచ్చి కారొనేమను మాధ్యమిక పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమింపబడిరి. జూలై మాసారంభమునండి ఈ మాధ్యమిక విద్యార్థులయందు నాలుగవ పాఠము తరగతిని నెట్లైన రని కార్యదర్శులు మాట ప్రాయముచున్నారు.

ఇటలీ రాయ బారులు.

లండను, మే 8:— ఇటలీ రాయబారుల అధికార పత్రములు తేటి మొదలమున జర్మను అధికారులకు అందజేయబడినవి.

ఫిక్లండు స్వాతంత్ర్యము.

ఫిక్లండు స్వాతంత్ర్యమును దొరకనమునూరు అంగీకరించినయొక్క ఫిక్లండు దొరకనమునూరు అంగీకరించినయొక్క కేసు ఎడ్యుక్సుగారికి హామ్యునకరగాయ ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

The Peace Treaty.

Handed to Germans.

Introduction.

The descriptive introduction and the preamble Draft Treaty of Peace now being handed to Germans is designed in the first instance to set forth conditions upon which alone the Allied and Associated Powers will make Peace with Germany and in the second place to establish those international arrangements which the Allies have devised for prevention of wars in future and betterment of mankind. For this latter reason it includes the covenant of the League of Nations and International Labour Convention. The draft treaty however does not deal exclusively with problems arising out of liquidation of the Austrian Empire, nor with territories of the two enemy powers, Turkey and Bulgaria except in so far as it binds Germany to accept whatever subsequent settlement may be decided upon by the Allies in case of these, belligerents the treaty is divided into fifteen sections, the first section contains Covenant of the League of Nations to which functions are assigned in various places by the treaty.

The second section describes geographical frontiers of Germany beginning at the north eastern point of the recent Belgian frontier.

The third section which consists of twelve clauses binds Germans to accept political changes in Europe brought about by the treaty. It establishes two New States namely the Czechoslovakia and Poland, and provides for their recognition. It revises the basis of Belgian sovereignty and alters the boundaries of Belgium. It establishes new systems of Government in Luxemburg and Saar Basin and restores Alsace-Lorraine to France. It provides for possible additions of territory to Denmark and binds Germany to recognise the independence.

German-Austria and to accept conditions to be laid down as to these States or Governments which have created themselves since the Russian revolution.

The fourth section deals with political reconstruction of territories outside Europe affected by the war. It contains general renunciation on the part of Germany of her possessions and rights abroad. By it she yields her Colonies to Allies together with her rights in Africa under the various international conventions, particularly the Berlin Act of 1885, and Brussels of 1895, which have regulated the European enterprise in tropical Africa. This section gives international recognition to the British Protectorate in Egypt and annuls the act of Agadir which was one step in German Policy of aggression which led to the war.

The fifth section sets forth military, naval and air conditions of Peace, limits the size of the German Army and Navy and abolishes compulsory recruiting in Germany as the first step towards general disarmament.

The sixth section imposes on all the signatory Powers obligation to maintain all graves of fallen and regulates return of prisoners of war.

The seventh section deals with responsibilities and punishment, and provides for the trial of the Ex-emperor William.

The eighth section sets forth reparation and restitution to be made by Germany and contains special provisions relating to documents and war trophies seized by Germans in earlier war.

The ninth section contains financial clauses mainly designed to put into operation the provisions of the previous section.

The tenth section which is of great length and complexity contains the economic provisions and re-establishes the various non-political international treaties and conventions which in such matters as posts and telegraphs, and sanitary regulations, have been binding on civilised powers before the war. Attached to this section is a special provision to regulate traffic in opium and similar drugs.

The eleventh section deals with aerial navigation.

The twelfth section contains clauses dealing with international control of Ports, Canals, rivers and railways, with special provisions for the Kiel Canal.

The thirteenth section contains the Labour Convention. The fourteenth section contains the guarantees for the execution of the treaty. The fifteenth is made up of a series of miscellaneous clauses including the recognition of other subsequent treaties of peace and confirmation of the prize court decisions. The final clauses deal with ratification and date of entering into force of the treaty, both the French and English texts of which are recognised as authentic.

Preamble.

The preamble which recites shortly the origin of the war, and application of Germans for an armistice, enumerates the high contracting parties represented by the five great Powers, the United States of America, The British Empire, France, Italy and Japan together with Belgium, Bolivia, Brazil, China, Cuba, Ecuador, Greece, Guatemala, Haiti, the Hedjaz, Honduras, Siberia, Nicaragua, Panama, Peru, Poland, Portugal, Rumania, Serbia, Siam, Czechoslovakia and Uruguay on the one hand, Germany on the other.

The Plenipotentiaries representing these powers are enumerated who having communicated their full powers found in good and due form have agreed as follows from the coming into force of the present treaty, that the state of war will terminate from that moment, and subject to provisions of this treaty that official relations with Germany and with each of the German states will be resumed by the Allied and Associated powers.

Six sections of the Peace Treaty were published in yesterday's paper. The concluding section given below in order.

Czechoslovakia.

LONDON, May 6.
Germany recognises the entire independence of Czechoslovakia State including the autonomous territory of the Ruthenians South of the Carpathians and accepts the frontiers of this State as they may be determined which in case of German frontiers shall

follow the old frontier of Bohemia in 1914. The usual stipulations as to the acquisition and change of nationality follow.

Poland.

Germany cedes to Poland the greater part of the Upper Silesia, Posen and the Province of West Prussia on the left bank of the Vistula. A Field Boundary Commission of seven, five representing the Allied and Associated Powers and one each representing Poland and Germany shall be constituted within fifteen days of the Peace to delimit this boundary. Such special provisions as are necessary to protect racial or religious minorities shall be laid down in a subsequent treaty between the Allied and Associated Powers and Poland.

East Prussia.

The Southern and Eastern frontier of East Prussia as facing Poland is to be fixed by plebiscites. The first in the regency of Allenstein between the Southern frontier of East Prussia and Northern Frontier of Regierungsbezirk Allenstein from where it meets the boundary between East and West Prussia to its junction with the boundary between the circles of Oletzko and Angersburg thence the Northern boundary of Oletzko to its junction with the present frontier and the second in the area comprising the circles of Stuhm and Rosenberg and the parts of circles of Marienburg and Marienwerder east of the Vistula. In each case the German troops and authorities will move out within fifteen days of peace and the territories be placed under and International Commission of five members appointed by the five Allied and Associated Powers with particular duty of arranging for a free, fair and secret vote. The Commission will report the result of the plebiscites to the five powers with a recommendation for the boundary and will terminate its work as soon as the boundary has been laid down and the new authorities set up. The five Allied and Associated Powers will draw up regulations assuring East Prussia full and equitable access to and the use of the Vistula. A subsequent convention of which the terms will be fixed by the five Allied and Associated Powers will be entered into between Poland, Germany and Danzig to assure suitable railroad communication across the German territory on the right bank of the Vistula between Poland and Danzig while Poland shall grant free passage from East Prussia to Germany. The North eastern corner of East Prussia about Mehl is to be ceded by Germany to the Associated Powers the former agreeing to accept the settlement made especially as regards the nationality of the inhabitants.

Danzig.

Danzig and the district immediately about it is to be constituted into the free city of Danzig under the guarantee of the League of Nations. A High Commissioner appointed by the League and Resident at Danzig shall draw up a Constitution in agreement with the duly appointed representatives of the city and shall deal in the first instance with all differences arising between the city and Poland. The actual boundaries of the city shall be delimited by a Commission appointed within six months from peace and to include three representatives chosen by the Allied and Associated Powers and one each by Germany and Poland. A convention, the terms of which shall be fixed by the five Allied and Associated Powers shall be concluded between Poland and Danzig which shall include Danzig within the Polish Customs Frontiers though with a free area in the port ensuring to Poland the use of all the city's waterways, docks and other port facilities the control and administration of the Vistula and the whole through railway system within the city and postal telegraphic and telephonic communication between Poland and Danzig. It shall provide against the discrimination against Poles within the city and place its foreign relations and the diplomatic protection of its citizens abroad in charge of Poland.

Denmark.

The frontier between Germany and Denmark is to be fixed in accordance with the wishes of the population a vote being taken in Northern Schleswig as a whole and in portions of Central Schleswig by communes. Ten days from peace German Troops and authorities must evacuate the region north of the line running from the mouth of the Schlei south of Kappell Schleswig and Friedrichstadt along the Eider to the North Sea south of Tønning and the workmen and soldiers councils in the zone must be dissolved.

During the voting the zone will be under the charge of an International Commission of five members of whom the Norwegian and Swedish Governments will be invited to choose two. The Commission will temporarily have general powers of administration.

After the result of the voting has been declared the Danish Government may occupy those territories which have voted for Denmark and Germany shall renounce sovereign rights in these territories. All inhabitants will then acquire Danish Nationality with certain exceptions. Provisions are made for individual change of nationality under certain conditions.

Heligoland.

The fortifications, military establishments and harbours of the Islands of Heligoland and Dune are to be destroyed under the supervision of the Allies by German labour and at Germany's expense. They are not to be reconstructed nor are any similar works to be constructed in future.

Russia.

Germany is to recognise and respect full independence of all the territories which formed part of the former Russian Empire.

Brest Litovsk Treaty.

Germany is to accept definitely the annulment of the Brest Litovsk Treaty and of all the treaties or agreements of all kinds concluded by Germany since the revolution of November 1917 with all Governments or on the territory of the former Prussian Empire political groups.

The Allies reserve all the rights on the part of Russia for restitution and satisfaction to be obtained from Germany on the principles of the present Treaty.

German Rights outside Europe.

Outside Europe Germany renounces all rights, titles and privileges as to her own or her Allied territories to all Allied and Associated Powers and undertakes to accept whatever measures are taken by the five Allied Powers in relation thereto.

Colonies and overseas Possessions.

Germany renounces in favour of the Allied and Associated Powers her overseas possessions with all

rights and titles therein. All movable and immovable property belonging to the German Empire or to any German State shall pass to the Government exercising authority therein. These Governments may take whatever provisions seems suitable for the repatriation of German Nationals and as to conditions on which German subjects of European origin shall reside hold property or carry on business. Germany undertakes to pay reparation for damage suffered by the French nationals in the Cameroons or its frontier zone through acts of German civil and military authorities and of individual Germans from the 1st January 1900 to the 1st August 1914.

Germany renounces all rights under the Convention of the 4th November 1911 and 28th September 1912 and undertakes to pay to France in accordance with the estimate presented and approved by the Reparation Commission all deposits, credits advances etc., thereby secured. Germany undertakes to accept and observe any provisions by the Allied and Associated Powers as to trade in arms and spirits in Africa as well as to the General act of Brussels of 1820. Diplomatic protection to the inhabitants of the former German Colonies is to be given by the Government exercising authority.

China.

Germany renounces in favour of China all the privileged and indemnities resulting from the Boxer Protocol of 1901 and all buildings, wharves, barracks, forts, munitions of war ships, wireless plants and other public property except diplomatic or consular establishments in German concessions of Tientsin and Hankow and in other Chinese territory except Kiaochow and agrees to return to China at her own expense all Astronomical instruments seized in 1900 and 1901. China will however take no measures for the disposal of German property in the Legation quarter at Peking without the consent of powers signatory to the Boxer Protocol.

Germany accepts abrogation of concessions at Hankow and Tientsin China agreeing to open them to international use. Germany renounces all claims against China or any Allied and Associated Government for internment or repatriation of her citizens in China and for the seizure or liquidation of German interests there since 14th August 1918. She renounces in favour of Great Britain her state property in British concession at Canton and of France and China jointly of the property of the German School in French concession at Shanghai.

Siam.

Germany recognises that all agreements between herself and Siam including the right of extra territoriality ceased on 2nd July 1917. All German public property except consular and Diplomatic premises passes without compensation to Siam. German private property is to be dealt with in accordance with the economic clauses.

Germany waives all claims against Siam for seizure and condemnation of her ships liquidation of her property or internment of her nationals.

Liberia.

Germany renounces all rights under International arrangements of 1911-1912 regarding Liberia more particularly the right to nominate a receiver of Customs and disinterests herself in any further negotiations for a rehabilitation of Liberia. She regards as abrogated all commercial treaties and agreements between herself and Liberia and recognises Liberia's right to determine the status and conditions of reestablishment of Germans in Liberia.

Morocco.

Germany renounces all her rights, titles and privileges under the Act of Algeciras and Franco-German agreements of 1909 and 1911 and under all treaties and arrangements with the Sherifian Empire. She undertakes not to intervene in any negotiations as to Morocco between France and other powers she accepts all consequences of French protectorate there and renounces capitulations. Sherifian Government shall have complete liberty of action in regard to German National and all German protected persons shall be subject to a common law all movable and immovable German property may be sold at public auction proceeds to be paid to Sherifian Government and deducted from reparation account. Germany is also required to relinquish her interests in the State Bank of Morocco. All Moroccan goods entering Germany shall have the same privilege as French goods.

Shantung.

Germany cedes to Japan all rights, titles and privileges notably as to Kiaochow and railroads mines and cables acquired by the treaty with China of 6th March 1898 and by other agreements as to Shantung. All German rights to railroad from Tsingtao to Tsinanfu including all facilities and mining rights and the rights of exploitation pass equally to Japan and the cables from Tsingtao to Shanghai and Chaofoo all German State property movable and immovable in Kiaochow is acquired by Japan free of all charges.

Military, Naval and Air Clauses.

In order to render it possible the initiation of a general limitation of armaments of all nations Germany undertakes directly to observe the military Naval and Air clauses which follow.

Military Terms.

The Military terms provide for demobilisation of German Armies and imposition of other Military restrictions within two months of the signing of the treaty as a first step towards international disarmament. All compulsory military service is to be abolished in German territory and recruiting regulations on the voluntary basis are to be incorporated into German Military Laws providing for the enlistment of non-commissioned officers and men for a period of not less than twelve consecutive years and stipulating that officers shall serve for twenty-five years and shall not retire until the age of forty-five. No reserve of officers with war service will be permitted. The total number of German effectives is fixed at one hundred thousand including not more than four thousand officers and it is provided that there shall be no other military forces raised outside this figure. The increase in the number of Customs and Forestry officials or the Police Military training of these services is specially prohibited. The function of the German Army is to keep internal order and the control of the frontiers. The High Command is to confine itself to administrative duties and it will not be allowed to retain a General Staff. The civilian Personnel at the Ministry of the War and similar institutions is to be reduced to one tenth of that in 1913. There will be not more than seven infantry and three cavalry divisions and not more than two corps staffs.

Surplus war academies and schools for officers cadets are to be suppressed and the number of students admitted to Schools retained for recruitment of officers is to be limited to vacancies occurring in the establishments provided. The production of armaments, munitions and material of war in Germany is limited to a schedule based on the amount considered necessary for an army on a scale decided upon. No reserves may be formed and all existing armaments, guns and stores above the limit fixed must be handed over to the Allies for disposal. No poisonous gas or liquid fire shall be manufactured or imported nor any tanks for Armoured Cars. Germans are obliged to notify to the Allies for approval the names and situation of all factories manufacturing munitions together with particulars of their output. The German Government Arsenal are to be suppressed and their personnel dismissed. Munitions for use in fortified works will be limited to 1,500 rounds a piece for guns of 10.5 C. M. calibre and under and 500 rounds for guns of higher calibre. Germany is prohibited from manufacturing armaments and munitions for foreign countries and from importing them from abroad. Germany must not maintain or construct any fortifications situated in German territory less than 50 kilometres east of the Rhine and in the above area no armed forces either permanent or temporary may be maintained. The status quo is to be reserved in respect of fortifications on original southern eastern frontiers of the German Empire. No military manoeuvres may be held nor any permanent works kept for purposes of helping mobilisation. The demobilisation of fortifications must take place within three months.

Naval

The naval terms provide that within two months the German naval forces in commission must not exceed six battleships of the "Deutschland" or "Lothringen" type, six light cruisers, twelve destroyers and twelve torpedo boats, or an equal number of ships constructed to replace them. No submarines are to be included and all other warships are to be placed in reserve or devoted to commercial purposes. Germany may keep in commission a fixed number of minesweeping vessels, until the mines within certain specified areas in the North Sea and the Baltic have been swept up. At the expiration of two months the total exclusive "personnel" of the Navy must not exceed 15,000, including a maximum of 1,500 officers and warrant officers. All German surface warships interned in allied or neutral ports are to be finally surrendered within two months. Certain additional warships enumerated in the Treaty and now in German ports will be surrendered at Allied ports. The German Government must undertake the breaking up of all German surface warships under construction. Auxiliary cruisers, etc., are to be disarmed and treated as merchant ships. Within one month all German submarines, salvage vessels and docks for submarines capable of proceeding under their own power, or of being towed, must have been handed over at Allied ports. The remainder and those under construction must be broken up by Germany within three months. The material arising from the breaking up of German warships may not be used except for industrial purposes, and may not be sold to foreign countries, except under specified conditions for replacement. Germany is forbidden to construct or acquire any warships, and construction or acquisition of any submarines whatever is prohibited. Vessels of war are only to have a fixed allowance of arms, munitions and war materials. All excess of arms, munitions and war materials is to be surrendered, and no stocks or reserves are allowed. The "personnel" of the German Navy must be recruited entirely by voluntary engagements for a minimum period of 25 consecutive years for officers and warrant officers, and 12 consecutive years for petty officers and men under various restrictions. In order to ensure free passage into the Baltic, Germany is not to erect any fortifications in certain specified areas, nor to instal any guns commanding the maritime routes between the North Sea and the Baltic. The existing fortifications within these areas are to be demolished and guns removed. Other fortified works within 50 kilometres of the German coast or on German islands are to remain as being of a defensive nature, but no new fortifications may be constructed and armaments may not be increased the maximum stocks of ammunition allowed for such defences are 1,500 rounds per piece for 4-inch guns and under 500 rounds per piece for guns exceeding that calibre. German wireless stations at Nauen, Hanover and Berlin are not to be used for Naval, military or political messages without the assent of the Allied and Associated Governments during three months, but only for commercial purposes under supervision. During the same period Germany is not to build any more high power wireless stations. Germany will be allowed to repair German submarine cables which have been cut, but are not being utilised by the Allied Powers and also portions of cables which after having been cut, have been removed, or are, at any rate, not being utilised by any one of the Allied and Associated Powers. In such cases cables or portions of cables removed or utilised remain the property of the Allied and Associated Powers, and accordingly fourteen cables or parts of cables are specified which will not be restored to Germany.

Air

The air clauses provide that armed forces of Germany must not include any military or naval air forces. Germany is however, to be allowed to maintain a maximum of 100 unarmed seaplanes up to the 1st October, 1919, to be exclusively employed in searching for submarine mines. The entire "personnel" of the Air Forces in Germany is to be demobilised within two months, except for a total of 1,000 men, including officers, which may be retained up to October. The aircraft of the Allied and Associated Powers are to enjoy full liberty of passage and landing over and in the territory and territorial waters of Germany until the 1st January, 1923, unless prior to that date Germany is admitted to the League of Nations, or is permitted to adhere to the International Air Convention. Manufacture of aircraft and parts of aircraft is forbidden throughout Germany for six months. All military and naval aircraft, including dirigibles and aeronautical material, are to be delivered to the Allied and Associated Governments within three months, except for 100 seaplanes already specified.

General

The general articles provide for the modification of the German laws in conformity

with the preceding clauses. All the clauses contained in the Treaty are to be executed by Germany under the control of Interallied Commissions to be specially appointed by the Allied and Associated Governments, for which the German Government is bound to furnish all necessary facilities and the expenses of upkeep. The duties of the Military, Naval and Aeronautical Commissions of control are laid down in detail.

Responsibilities for the Crimes of the War.

The Allies publicly arraign the ex-Emperor William II for a supreme offence against international morality and the sanctity of treaties. The ex-Emperor's surrender is to be asked for from the Dutch Government and a special tribunal is to be set up consisting of one judge from each of the five Great Powers. The tribunal is to be guided by the highest principles of international policy, and is to have the duty of fixing whatever punishment it think should be imposed. Military tribunals are to be set up by the Allies to try persons accused of acts of violation of the laws and customs of war, and the German Government is to hand over all persons so accused. Similar tribunals are to be set up by any particular Allied Power against whose nationals criminal acts have been committed. Accused are to be entitled to name their own counsel, and the German Government is to undertake to furnish all documents and information, the production of which may be necessary.

Reparation and Restitution.

The Allied and Associated Governments affirm, and Germany accepts, the responsibility of herself and her allies for causing all the loss and damage to which the Allied and Associated Governments and their nationals have been subjected as a consequence of the war imposed upon them by aggression of Germany and her allies. While the Allied and Associated Governments recognise that the resources of Germany are not adequate after taking into account the diminutions of such resource which will result from other treaty claims, to make complete reparation for all such loss and damage, they require her to make compensation for all damages caused to civilians under seven main categories. [a] Damage by personal injury to civilians caused by acts of war directly or indirectly, including bombardments from air; [b] damage caused to civilian including exposure at sea, resulting from acts of cruelty ordered by the enemy and to civilians in the occupied territories; [c] damages caused by maltreatment of prisoners; [d] damages to allied peoples represented by pensions and separation allowances capitalised at the signature of this Treaty; [e] damages to property other than naval and military materials; [f] damages to civilians by being forced to labour; [g] damages in the form of levies or fines imposed by the enemy.

Germany further binds herself to repay all sums borrowed by Belgium from the Allies as a result of Germany's violation of the Treaty of 1832, up to the 15th November, 1918, and for this purpose will issue at once and hand over to the Reparation Commission five per cent gold bonds falling due in 1926. The total obligation of Germany to pay as defined in the category of damages is to be determined and notified to her after a fair hearing and not later than the 1st May, 1921, by an Inter-Allied Reparation Commission.

At the same time a schedule of payments to discharge the obligation within thirty years shall be presented. These payments are subject to postponement in certain contingencies. Germany irrevocably recognises the full authority of this Commission and agrees to supply it with all necessary information and pass legislation to effectuate its findings. She further agrees to restore to the Allies cash and certain articles which can be identified. As an immediate step towards restoration Germany shall pay within two years £1,000 million sterling on either gold, goods, ships or other specific forms of payment, this sum being included in and not additional to the first 1,000 million bond issue, referred to below with the understanding that certain expenses, such as those of the armies of occupation and payments for food and raw materials may be deducted at the discretion of the Allies. In periodically estimating Germany's capacity to pay, the Reparation Commission shall examine the German system of taxation, first to the end that sums for reparation which Germany is required to pay shall become a charge upon all her revenues prior to that for the service or discharge of any domestic loan and secondly, so as to satisfy itself that, in a general German scheme of taxation is fully as heavy proportionately as part of any Powers represented on the Commission. The measures which the Allied and Associated Powers shall have the right to take in the case of voluntary default by Germany and which Germany agrees not to regard as acts of war, may include economic and financial prohibitions and reprisals and in general such other measures as the respective Governments may determine to be necessary in the circumstances. The Commission shall consist of one representative each of the United States, Great Britain, France, Italy and Belgium, a representative of Serbia or Japan taking place of the Belgian representative when the interests of either country are particularly affected with all the other Allied Powers entitled when their claims are under consideration to the right of representation without voting power. It shall permit Germany to give evidence regarding her capacity to pay and shall ensure her the just opportunity to be heard. It shall make its headquarters at Paris, establish its own procedure and "personnel" and have general control of the whole reparation problem and become the exclusive agency of the Allies for receiving, holding and distributing reparation payments. The majority vote shall prevail except that unanimity is required on questions involving the sovereignty of any of the Allies, the cancellation of all or part of Germany's obligations, the time and manner of selling, distributing and negotiating bonds issued by Germany. Any postponement between 1921 and 1926 of annual payments beyond 1930 and any postponement after 1926 for a period of more than three years shall be the application of a different method of assessing damage than in a similar former case and the interpretation of provisions withdrawn from representation on the Commission is permitted upon twelve months' notice. The Commission may require Germany to give from time to time by way of guarantee, issues of bonds or other obligations to cover such claims as are not otherwise satisfied.

In this connection and on account of the total amount of claims, bond issues and presently to be required of Germany in acknowledgment

of its debt as follows:—One thousand million pounds sterling payable not later than the 1st May, 1921, without interest; £2,000 million sterling bearing 2½ per cent interest, between 1921 and 1926 and thereafter five per cent, with a one per cent sinking fund, payment beginning in 1926 and an undertaking to deliver bonds to an additional amount of £2,000 million sterling bearing interest at five per cent under terms to be fixed by the Commission. Interest on Germany's debt will be five per cent, unless otherwise determined by the Commission in the future and payment that are not made in gold may be accepted by the Commission in the form of properties, commodities, business rights, concessions, etc. Certificates of non-official interest representing either bonds or goods delivered by Germany may be issued by the Commission to the interested Power. As bonds are distributed and passed from the control of the Commission and amount of Germany's debt equivalent to their par value is to be considered as liquidated.

Shipping.

The German Government recognises the right of the Allies to replacement ton for ton and class for class of all merchantships and fishing boats lost or damaged owing to the war, and agree to cede to the Allies all German merchant ships of 1,600 tons gross or upwards, one half of her ships between 1,000 and 1,600 tons gross and one quarter of her steam trawlers and other fishing boats. These ships are to be delivered within two months to the Reparation Commission, together with documents of title, evidencing transfer of ships from encumbrance. As an additional part of reparation, the German Government further agrees to build merchant ships for account of the Allies to an amount of not exceeding 200,000 tons gross annually during the next five years. All the ships used for inland navigation taken by Germany from the Allies are to be restored within two months. The amount of loss not covered by such restitution to be made up by cession of the German River fleet up to twenty per cent, thereof.

Devastated Areas.

Germany undertakes to devote her economic resources directly to physical restoration of the invaded areas. The Reparation Commission is authorised to require Germany to replace destroyed articles by delivery of animals, machinery, etc., existing in Germany and to the manufacture of materials required for reconstruction purposes, all with due consideration for Germany's essential domestic requirements.

Coal, Etc.

Germany is to deliver annually for ten years to France coal equivalent to the difference between the annual prewar output of the Nord and Pas de Calais Mines, and the annual production during about ten years. Germany further gives option over ten years for delivery of seven million tons of coal per year to France in addition to the above, of eight million tons to Belgium, and of an amount arising from four and a half million tons in 1919 to 1920 to eight and a half million tons in 1923 to 1924 to Italy at prices to be fixed as prescribed in the Treaty. Coke may be taken in place of coal in the ratio of three tons to four. Provision is also made for delivery to France over three years of benzol, coal, tar and sulphate of ammonia. The Commission has power to postpone or annul the above deliveries, should they interfere unduly with the industrial requirements of Germany.

Dyestuffs and Chemical Drugs.

Germany accords option to the Commission on Dyestuffs and Chemical Drugs, including quinine, up to fifty per cent of the total stock in Germany at the time the Treaty comes into force, and a similar option during each six months to the end of 1924, up to twenty-five per cent of the previous six months output.

Finance.

The powers to which German territory is ceded will assume certain portion of German prewar debt amount to be fixed by reparation commission on the basis on ratio between the revenues of the ceded territory and Germany's total revenues for three years preceding the war. In view however of special circumstances under which Alsace Lorraine was separated from France in 1871 when Germany refused to accept any part of the French Public Debt, France will not assume any part of Germany's prewar debt nor will Poland share in certain German debts incurred for the oppression of Poland. The value of German Government property in the ceded territory will in general be credited to Germany on account of reparation but no credit will be given for any German Government property in Alsace Lorraine. The Mandatory Powers will not assume any German debts or give any credits for German Government property. Germany renounces all right of representation on control of State Banks Commission or other similar international financial and economic organisation.

Trade and Tariff

The customs treaty contains detailed provisions for securing that Germany shall not discriminate directly or indirectly against trade of the Allied and Associated countries these provisions will remain in force for five years unless extended by the Council of the League of Nations. Temporary provision made for free entrance into Germany up to a limited amount of products of Alsace Lorraine, Luxembourg and German territory ceded to Poland. The German import tariff applicable at the outset to allied goods will not exceed the lowest tariff of 1914, after six months Germany will be free to raise her tariff so long as it is impartially applied to all Allies except as regards a restriction will extend for further period of two and a half years. Power is reserved in case of necessity to impose special customs regime in occupied areas. The shipping vessels of Allies are to enjoy both national and most favoured nation treatment in Germany for at least five years and this provision will continue thereafter on condition of reciprocity unless revised by the council of the League of Nations. As regards fishing or coasting trade and towage most favoured nation treatment is to be accorded for the same period as for customs matters, provision is made for recognition by Germany of ships certificate and of places of registry of ships belonging to the States without seaboard.

Unfair Competition.

Germany undertakes to protect the trade of the Allies the use against unfair competition and in particular to suppress of false markings and indication of origin and on

condition of reciprocity to respect laws and judicial decisions of the Allied and Associated States in respect of regional appellations of wines and spirits. The treatment of National Germany is not to impose on Nationals of allied states or their property and restrictions which were not in force before the war or any taxes unless those restrictions and taxes are applied to her own nationals. She is also prevented from imposing restrictions in regard to exercise of occupations which are not applicable to all foreigners these provisions are to be in force for a period of five years and if majority of the council of the League of Nations so decides for additional period not exceeding five years. German Nationality shall not continue to attach to a person who has become a National of Allied or Associated State.

Multilateral Convention.

Some forty multilateral conventions are renewed between Germany and the allied parties were to put special conditions are attached to Germany. Read mission to several for example as to postal and telegraphic conventions. Germany may not refuse her consent to special arrangements concluded by the new States.

She must agree as respects radio telegraphic convention to fulfil provisions rules to be communicated to her and adhere to a new convention when formulated under the North Sea fisheries and North Sea liquor traffic conventions, rights of inspection and police over Allied fishing boats are for at least five years to be exercised only by vessels of Allied Powers. Germany loses special rights granted her under article 33 of the Samoa Treaty of 1899 and other treaties and in particular is to renounce her right to Exor Indemnities subsequent to China's entry into the war.

Bilateral Treaties.

Each Allied State may if it desire renew any of its treaties with Germany so far as consistent with the peace treaty by giving notice within six months. Treaties entered into by Germany since 1st August 1914 with other Enemy States and severe or since then with Rumania, Russia or Governments representing parts of former Russian territory are abrogated and concessions granted under pressure to German Nationals annulled. The Allies are to enjoy the privileges conferred under treaties entered into by Germany with other enemy states before the 1st August 1914 and under treaties entered into by Germany with Neutral States during the war. Prewar debts clearing offices are to be established within three months in Germany and in each Allied or Associated state which adopts the plan and settlement of prewar debts and other specified pecuniary obligations will take place through these offices, direct settlement being prohibited. The adjustment of proceeds of liquidation of enemy property will also be made through these offices. Each participating State is to take responsibility for obligations of kinds referred to on part of its nationals towards nationals of opposing states except in cases where at outbreak of war debtor was insolvent.

The claims are to be discussed between clearing offices of two countries concerned and failing agreement they are to be submitted to arbitration or to the mixed arbitral tribunal referred to below. The sums due to Nationals of each country are to be paid by clearing office in that country and sums owing to by such nationals are to be debited to it, debts are to be paid in currency of Allied Country concerned and rate of exchange to be adopted failing specific provision in contract is to be the average cable transfer rate prevailing in that country during the month immediately preceding the outbreak of the war between the country in question and Germany. It is optional with any Allied power to participate in above system. Enemy property action of liquidation, control etc taken in allied countries and in Germany in regard to enemy property and business under exceptional war Measures is confirmed subject to compensation in respect of loss to property etc of the Allied Nationals to be determined by a mixed arbitral tribunal and charged upon the property of the German Nationals which is under control of the Allied States. Any compensation due to her own Nationals is to be paid by Germany. All action of liquidation control etc. in Germany is to be stayed and Allied property is not completely liquidated is to be restored. The Nationals of the countries which did not make any general liquidation of German property may require restoration of possible of their actual property of the German Government in whose hands it may now be. Stipulations are included for protection of returned property and businesses in Germany in future. Allies reserve the right to retain and liquidate all German property within their territory. The net proceeds of sales of such property both during and after the war are to be credited to Germany and to be applied by each State to the satisfaction of the claims by 1st Nationals with regard to their property in Germany or debts owing to them by Germans.

Mr. Narsing Lal Discharged.

KARACHI, May 10. Mr. Narsing Lal who had been arrested by Karachi police on a charge of sedition had been discharged, the police offering no evidence.

A Seditious Pamphlet.

Printer and Publisher Charged.

Charge under 124 A. I. P. C. has been framed by the sub-divisional Magistrate of Karachi against Durgadas B. Advani and Marivala, printer and publisher respectively of the alleged seditious pamphlet "The New Call."

Arrest without Warrant.

Under Rule 12 A of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915 the Lieutenant Governor empowers all Commissioners, Deputy Commissioners and Superintendents of Police in the Punjab to arrest without warrant any person against whom reasonable suspicion exists, that he has acted or is acting or is about to act with intent to assist the King's enemies in a manner prejudicial to the public safety or the Defence of British India.

Mr. Harkishan Lal.

Mr. Lala Harkishan Lal, Barrister-at-Law, who was deported along with Messrs Duni Chand and Ramdutt has also been brought to Lahore from his place of deportation.

The Afghan Campaign.

Air Raids on Dakka.

SIMLA, May 11.

The following press Communiqué has been issued:—No further operations are reported from Landi Kotal.

Reports regarding the air raid on Dakka (Afghanistan) on the morning of the 9th instant indicate that excellent results were obtained. The headquarters camp was heavily bombed and the Naib Sejar Jalalabad who was in command at Dakka is said to have been seriously wounded. Direct hits were obtained on camps and horse lines. Tents were blown up and fires started. A total of one and a quarter tons of bombs were dropped. Dakka for the time being was reported evacuated.

No further reinforcements of Afghan regular troops are reported to have reached Khost, but there is considerable liveliness along the Kurram border.

All are reported quiet in other frontier areas.

Lahore and Amritsar Quiet.

LAHORE, May 9.

(Delayed in transmission).

Lahore and Amritsar are all quiet. A public meeting was held at Fazilka (Ferozepore) on the 2nd expressing regret for the hartal and condemning Rawlatt Bill agitation.

Currency notes at Ferozepore are said to be at 2½ per cent. discount. Pleaders and their agents are said to be buying up notes at discount and obtaining cash from Government currency offices.

More Looters Convicted.

Seven more persons were tried for possession of property looted from National Bank, Amritsar. One was acquitted, one sentenced to two years rigorous imprisonment and five to seven years.

For Service in India.

A Post War Army of British Troops.

SIMLA, May 10.

(Delayed in transmission)

A Press Communiqué states:—Some twenty thousand British troops of post war army are now being prepared in England for services in India. It is expected that their despatch will commence in June.

BOMBAY, May 10.

(Delayed in transmission).

"J Mercara" left the harbour this afternoon with mails and passengers for England.

Sir K. G. Gupta.

Sir K. G. Gupta sailed for England by "S. S. Indarra" on Friday.

RANGOON, May 10.

(Delayed in transmission)

A garden party was given by the Hon'ble Mr. Jamali at Maymyo on Monday which was attended by the Lieutenant Governor and Lady Craddock and also Prince Sardar Mahomed Kabir, younger brother of Amir who was presented to His Honour who had a short conversation with him.

The Kowlatt Act.

Rangoon Rate payers Association View.

RANGOON, May 10.

Rangoon rate-payers Association chiefly composed of Moslem houseowners, have passed resolutions dissociating themselves from the Kowlatt Act agitation and deploring the acts of lawlessness and disorder in India.

Major Tweedie made a short flight over Simla yesterday afternoon. The start from Annandale and descent were both quite successful.

ప్రధానమంత్రి నాద తాలూకా సమావేశం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశం:

అయ్యో, గుడివాడ తాలూకా సమావేశం ఈ నెల 20 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేత జరిగింది. ఈ సమావేశం గోపాలకృష్ణయ్య చాదకి, బి. ఎ. (బెజవాడ తాలూకా బోర్డు వెని డెంటు) గారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగింది. గాన అన్ని మండలములందును గల సహకారోద్యమాల్ని మానవ తల్లిదండ్రులు చేసి సహకార మెట్లు జరిగినదో తెలియునట్లు పర్యవేక్షించి సహకారోద్యమమును సహజోన్నత పదవికి దెవురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

దుగ్గిరాల పూర్ణయ్య

అంగలూరు } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు
11-5-9 } ఆ. రామకృష్ణయ్య
కార్యదర్శి.

గారివారైన; మార్గలూరి ప్రభుత్వము:— ఆప్తగమనము సరిహద్దులలో జరుగు నిమాయణములను గురించి తుంటిపాండ్ల సేవలు పంపాటునందు గారివారల ప్రకటించుచున్నా రనియు, అట్టి గారివారల ప్రచారము చేయుచున్నవారికి మార్గలూరి క్రిందకరినముగా శిక్షలు జరుగు ననియు మిలికిరి అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్రములలో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
రెండవ " "	" "	1-0-0
మూడవ " "	" "	1-0-0
నాల్గవ " "	(ప్రతులు లేవు)	
ఐదవ " "	" "	1-0-0
ఆరవ " "	" "	1-0-0
ఇందు విరోధా మహాసంగ్రామ చరిత్రము విశేషములు.		

ఏడవ సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ " "	" "	1-0-0
తొమ్మిదవ " "	" "	1-8-0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రామ వివరములు సంతకము చిత్రములతో నూడికమై యున్నది.		

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యావత్ స్వాగతములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యావత్ స్వాగతములు, వీర చరిత్రములు, చిత్తు శిర్కానములు సలక్షణముగా చక్కని కైలిలో పెద్దఅక్షరములతో ముద్రించబడి యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0		
---	--	--

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది క్రియార్థ కట్టమంచి రానులింగా రెడ్డి గారి విరచితము వెల	0-4-0
---	-------

4. ఆత్మజ్ఞాన.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్త్రీ యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విరచితము వెల	0-8-0
--	-------

5. శారదాంబ.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ భర్తృబోధిని యను శాటకము వెల	0-4-0
---	-------

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏడవకముల చక్కనినాటకము. కోట రై సేంకటరముల రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది వెల	0-8-0
---	-------

7. అమృతవల్లి.

	1-4-0
--	-------

8. బుద్ధచరిత్రము.

	0-8-0
--	-------

విజ్ఞానచంద్రికా పరివర్తన పరిశులలో బహుమతులను బడసిన కంచనవల్లి కనకమ్మగారిచే అనువాదించబడినది.

9. కవిత్వతత్వ విచారము.

క్రియార్థ కట్టమంచి రానులింగా రెడ్డి ఎం. ఏ. గారి వ్యతము వెల	1-8-0
--	-------

10. తృణకంకణము

	0-4-0
--	-------

11. స్నేహలత

	0-4-0
--	-------

రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారిచే విరచితము.

12. ఏకభాషా లిపిప్రశంస

	0-4-0
--	-------

13. ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము	0-2-0
---	-------

14. ఘోకలే చిత్రము

	0-1-0
--	-------

(ప్రస్తుతము లేదు.)

దిరునామ:

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు

వ్యవసాయశాఖ

ప్రతిపత్తి

అధికారుల ప్రకటనము

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులగు ఆర్. సి. ఉడ్డు గారి క్రింది విషయములను తెలుపుచున్నాము:-

చెన్నైలో రాజధానియందు ఏప్రిలు నెల 26 వ తేదీతో ముగియ వారమున (ఏప్రిలు నెల 30 వ తేదీనుండి 26 వ తేదీ వరకు) మనదేశమున ప్రతి ఎంతమట్టుకు వాడబడినది ఇతరచోట్ల కంటకరకు ఎగుమతి చేయబడినది అను విషయములను తెలుపు నీ క్రింద వివరముల నిచ్చుచున్నాను:

గత సంవత్సరము ఏప్రిలు 26-వ తేదీతో ముగియ వారమున తిరువనెల్లి ప్రతి 1,437 బేళ్లు; సేలము ప్రతి 124 బేళ్లు; కాంబోడియా ప్రతి 8,785 బేళ్లు; ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 598 బేళ్లు ఇతరచోట్ల ప్రతి 647 బేళ్లు దేశమునందలి అవసరములకు వాడబడినవి. ఇతరచోట్లనుండి తప్ప తిరువనెల్లి, సేలము, కాంబోడియా, ఉత్తర పశ్చిమ ప్రాంతముల, కాకినాడ ప్రతి సముద్రముద్వారా ఇతర ప్రాంతములకు 8,384 బేళ్లు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 26-వ తేదీతో నంతవరకు వారమున తిరువనెల్లి ప్రతి 907 బేళ్లు; సేలము 140 బేళ్లు; కాంబోడియా 907 బేళ్లు దేశమున వాడుక కుపయోగింపబడినవి. ఈ ప్రాంతములనుండి సముద్రముద్వారా 587 బేళ్లు ప్రతి ఎగుమతియైనది. ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 520 బేళ్లు, ఇతర ప్రాంతముల ప్రతి 197 బేళ్లు దేశపు యవసరములకు వాడుకొనబడినవి.

గత సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 3 వ తేదీతో ప్రారంభమగు వారమున తిరువనెల్లి ప్రతి 4,577 బేళ్లు, సేలము ప్రతి 1,415 బేళ్లు, కాంబోడియా ప్రతి 8,785 బేళ్లు దేశపు అవసరములకు గాను మిల్లులకు కొనిరాబడినవి. ఈ మూడు చోట్లనుండి 10,698 బేళ్లు సముద్రముద్వారా ఎగుమతి చేయబడినవి. ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 7,288 బేళ్లు; కాకినాడ ప్రతి 85 బేళ్లు ఇతర ప్రతి 4,945 బేళ్లు దేశ అవసరములకు గాను మిల్లులకు బంపబడినవి. ఈ చోట్లనుండి సముద్రముద్వారా బహుశామయ నగుమతికా లేదు.

ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 25 తేదీతో ప్రారంభమగు వారమున తిరువనెల్లి ప్రతి 3,658 బేళ్లు, సేలము ప్రతి 1,855 బేళ్లు, కాంబోడియా ప్రతి 8,781 బేళ్లు మిల్లులకు తీసికొని పోబడినవి. ఈ ప్రాంతములనుండియే మొత్తముద్వారా 2,602 బేళ్లు సముద్రముద్వారా ఎగుమతి చేయబడినవి. ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 4,886 బేళ్లు, కాకినాడ ప్రతి 200 బేళ్లు (ఇంతకుముందు తెలుపబడిన 19 బేళ్లు ఇందులో చేర్చబడినవి). ఇతర ప్రతి 8,788 బేళ్లు మిల్లులకు రవాణాచేయబడినవి. ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల, కాకినాడ ప్రతి 818 బేళ్లు మూత్రము సముద్రముద్వారా ఎగుమతి చేయబడినవి.

ఈ సంఖ్యలనుబట్టి ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీతో ప్రారంభమగు వారమున దేశపు అవసరములకు గాను మిల్లులకుబంపుటవలన నేమి, సముద్రములనుండి ఇతర ప్రాంతములకు బంపుటవట్టి యేమి మన రాజధానియందు 25,922 బేళ్లు భర్తయినవి. ఏప్రిలు 26-వ తేదీతో నంతవరకు వారమున 3,208 బేళ్లు మూత్రము భర్తయినవి.

ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు 26-వ తేదీతో నంతవరకు వారమున మన రాజధానియందు స్పిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలకు గాను బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి ఎంతమట్టుకు పంపబడినదో ఇందువివరములు తెలుపుచున్నాను!

గత సంవత్సరము ఏప్రిలు 27-వ తేదీతో నంతవరకు వారమున బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి, తిరువనెల్లి రకము 3,719 బేళ్లు, కాంబోడియా రకము 4,809 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల రకము 1,919 బేళ్లు, కాకినాడ రకము 1,880 బేళ్లు, స్పిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలకు రవాణా చేయబడినవి. గత సంవత్సరమే ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ మొదలు ఏప్రిలు 27-వ తేదీ వరకు స్పిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలకు బంపబడిన బేళ్లు ప్రతి తిరువనెల్లి రకము 12,910 బేళ్లు, కాంబోడియా రకము ప్రతి 40,614 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల రకము ప్రతి 14,611 బేళ్లు, కాకినాడ రకము 5,695 బేళ్లు బంపబడినవి. బేళ్లు కట్టిన ప్రతి గత సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ ఏప్రిలు 27-వ తేదీ వరకు తిరువనెల్లి రకము 641 బేళ్లు, సేలము రకము 897 బేళ్లు, కాంబోడియా రకము 2,179 బేళ్లు, స్పిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలకు బంపబడినవి.

గత సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 3వ తేదీనుండి ఏప్రిలు 27-వ తేదీవరకు బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి నైతేమి, కట్టబడిన ప్రతి నేమి తిరువనెల్లి ప్రతి 13,851 బేళ్లు, సేలము ప్రతి 897 బేళ్లు; కాంబోడియా ప్రతి 42,798 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 14,611 బేళ్లు; కాకినాడ ప్రతి 5,695 బేళ్లు మొత్తము 77,647 బేళ్లు స్పిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలకు గాను బంపబడినవి.

ఈ సంవత్సరము 27-వ తేదీతో నంతవరకు వారమున బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి 2,898 బేళ్లు తిరువనెల్లి రకమునుండి, కాంబోడియా రకము 4,387 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ ప్రాంతముల రకము 4,377 బేళ్లు, కాకినాడ రకము 848 బేళ్లు, రవాణా చేయబడినవి. ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీతో ప్రారంభమగు వారమున తిరువనెల్లి రకము 6,516 బేళ్లు, (ఇందు 18 బేళ్లు ఇంతకుముందు నూచింపబడినవి.) కాంబోడియా రకము 21,198 బేళ్లు (ఇందు 108 బేళ్లు ఇంతకుముందు నూచింపబడినవి.) ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 22,725 బేళ్లు (ఇంతకుముందు ఇందు 1039 బేళ్లు నూచింపబడినవి.) కాకినాడ రకము ప్రతి 4,514 బేళ్లు (ఇందు 52 బేళ్లు ఇంతకుముందు నూచింపబడినవి.) ఫ్యాక్టరీలకు బంపబడినవి. బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి తిరువనెల్లి రకము 591 బేళ్లు సేలము రకము 1,167 బేళ్లు కాంబోడియా రకము 1,749 బేళ్లు కాకినాడ రకము 84 బేళ్లు (ఇందు 19 బేళ్లు నూచింపబడినవి.) ఫ్యాక్టరీలకు ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీతో ప్రారంభమగు వారమున మిల్లులకు బంపబడినవి. ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీతో మొదలగు వారమున బేళ్లు కట్టబడిన ప్రతి నైతేమి కట్టబడిన ప్రతి నైతేమి తిరువనెల్లి రకము 7,107 బేళ్లు, సేలము రకము 1,157 బేళ్లు కాంబోడియా రకము 28,047 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల రకము 22,725 బేళ్లు, కాకినాడ రకము 4,958 బేళ్లు యంత్రాలయములకు బంపబడినవి.

ఈ సంఖ్యలను బట్టి మూడవ 1918-19 సంవత్సరమున తిరువనెల్లి 1,27,600 బేళ్లు, సేలము ప్రతి 18400 బేళ్లు; కాంబోడియా ప్రతి 2,42,600 బేళ్లు, ఉత్తర పశ్చిమ దేశముల ప్రతి 191800 బేళ్లు, కాకినాడ రకము ప్రతి 55400 బేళ్లు మొత్తము రాజధాని యంత్రము 6,80,800 బేళ్లు ప్రతి పంట గలిగిన దని చెప్పవచ్చును.

హిందూ దేశపు సరిహద్దులలోని స్థితి.

అమీరుగారి ప్రోత్సాహములు విఫలము లగుట

కొన్ని అప్రకృత ప్రామాణ్యముల యొక్క సైన్యములు ఏ రాష్ట్రముచేయుటకు సమర్థులైనట్టి లక్ష్యము వాడుటకు సహాయముగా నుండుటకు అప్రకృత మహమ్మదు దేశములోనికి వచ్చినది. దానియొక్క స్థితిని యిప్పుడు గమనించి మూడవ అమీరుయొక్క ప్రోత్సాహములన్నియు విఫలము లైనట్లును తాము తమకు యికముందు కావలసిన సాహాయ్యము భంగము కలిగినట్లును తెలియవచ్చుచున్నది.

అప్రదీప్త వాలిసారి రాజధాని.

అప్రదీప్తములైన, మన సైన్యములు అలీమాన్ బీకీరా నాని కైబరువద్దనున్న బ్రిటిషు రాజ్యాంగ యేజులుకు తెలియవరచెను. కైబరుకు దక్షిణముగానున్న కొరాఖాండోమున్న గుఫ్ఫులములలో నాడు సమావేశమగుచున్నార. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సరిహద్దులలో నున్న మహమ్మదీయ దేశములలో తిరుగబాలు చేయవలసినదని కోరుచు అమీరు రామబాదులకు పంపగా బహువారీలో నున్న జకాఖాన్ గారు తగిన ప్రత్యుత్తర మియ్యక కాలయాపన చేయుచుండెను. లక్ష్యము వాటి ను తరచు యిప్పుటివరకు సమావేశము కా లేదు.

హిందూ దేశములోని అల్లరులయొక్క అసత్యపువార్తల వలనను నివేదికలవలనను వివరణ లేకయే అమీరు బ్రిటిషు వారిని యుద్ధము ప్రకటించెనని వారు నిందమోసిరి. వజీర్ షాహముగారి అధికము రామబాదులకు ప్రోత్సాహములేక పోయెను. వజీర్ షాహముగారి కోర్టు గ్రామము గోరు దేశము ప్రసంగములన అమీరు తరఫముగా ప్రజలకు చేర్చుకొనవచ్చునని తలచిన ఒక చిన్న పక్షమువారి బలమధికమగుచున్నది. హిందూ దేశములోని కొందరు ద్రోహులు అమీరుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జపపు సత్తులు కొన్ని నిదర్శనములు కనుపించుచున్నవి.

1915 సం॥ క్రిమియన్ లా ఎమెరు మొట్టు అప్రకృత రక్షకాసనము 3/11 నెక్ వను దిల్లీ రాష్ట్రమున అయిదులోకి తేలడెనని గజటి ఎక్సాన్ అక్కినగో పుకటించబడినది.

లాహోరులో బట్టలమీద అధికారము.
లాహోరు, మే 10:- రెవెన్యూ కర్మీ (ప్రాంత కాన్వెన్ గారు ఈదిగుర నై నికాసన ఆజ్ఞ (40 సంవత్సర) వారిచేసిరి. 1919 సంవత్సరం మే 18-వ తేదీ మంగళవారము 10 గంటలనుండి ఈదిగుర నువానారింపబడిన బట్టలవర్తకులు ప్రాంత బట్టలను నిలవచేసి గజము 6 అణాల 9 నైసలు చొప్పున అయ్యురలయ్యెను. ఈఫరకు అమ్మినయెడల వర్తకులకు న్యాయమైన లాభము వచ్చునని నేను తలచుచున్నాను. నై నికాసనమునకు విరుద్ధముగా 12 గజములకు వైగా, అమ్మినయెడలను, అట్టిబట్టలను ఎవరైన కొని తిరుగ అమ్మినను నై నికాసనమునకు విరుద్ధముగా నడచినట్లు తనిగింపబడును. వై నడుమబడిన 1680 గజములుగల గుడ్డ ఒక బేటును, 498 రూపాయల 6 అ. 6 నైసలుకు 1919 సంవత్సరం మే 12-వ తేదీ సోమవారము 7 గంటల మొదలు 2 గంటల లోపుగా వై నడుమబడిన వర్తకులు, లాహోరునగరములోని, పిరాను వాలాగేటు పాతెహాల్ నైసలులవద్ద నున్న ప్రభుత్వమువారి సెంట్రల్ నేతకలములలోని పరిశ్రమల వైరెక్టరు టెక్స్టైలు అసిస్టెంటుగారి దగ్గరకు తాముగాని తమ ప్రతినిధులుగాని వెళ్లి కొనవలయును.

Vitafer The Greatest of all Tonic Foods is a nerve food which may be taken absolutely without risk of overstimulation or reaction, and with entire medical approval, because it rebuilds natural forces and replaces the daily expenditure of nervous energy. 4-oz. 8-oz. Re. 1-12, Rs. 3-12. Obtainable from Spencers, Madras and Branches. (Image of a man on a horse)

పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. లక్ష్మీవిలాసరసము:- లక్ష్మీవలకుల క్షేమకాగ్రము ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోధింపబడును. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తయయిద్ద ముండేనని క్షేమకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచల వారు వేంకటాచలముగ బల్కులకు. వివర్ణరసము, మూడవ స్వాధిగ జ్వరములు, సన్నిహితము మొదలగునవి తప్పక గుణమగును. సీసా 1-5 1-0-0, 5-5 1 ఇళాం. (594)
 - 2. శ్రీనివాస తైలం:- క్షేమ గడ్డకును, సందుల కొప్పి వాపుటకును మంచియగును. సీసా 1-5 0-5-0, 5-5 1 ఇళాం.
 - 3. కైకానా రసము:- దీనిని శుభించినపుటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిచేడి, కీకభేది, అజీర్ణ వేడులు గుణము కాగలవు. సీసా 1-5 1-0-0, 5-5 1 ఇళాం.
 - 4. బాలసుఖోదకము:- చిద్ధలకు బలకాక; తియ్యని నుండు. మందము, ములవర్ణము, అజీర్ణభేది, కృత్త్యము, కడు తృప్తియుండుట, అకలితేనండుట మొదలగునవి గుణములు. తిడ్డము పుష్టిగలవారనియును. సీసా 1-5 0-12-0, 5-5 1 ఇళాం.
 - 5. లోకామయనార కర్మూరినూతము:- చిద్ధలకు వంత బు ముడినవారికి, బొలింపిలకు ఉత్తమ గుణము. మందము, వడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీక వాతం, పార్శ్వవాముపు, ములవర్ణం, జ్వరం, చతిజ్వరము, గుర్బులము మొదలగు యింకా వేక కోగములను గుణము చేయును. (801)
- 250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
రసము కర్మూరి 6-5 1-8-0
" " 12-5 2-14-0
" " 25-5 5-5-0
- (తతి హౌవధముతో కూడ అనుపానము తగుగన వంపబడును. శ్రీ సీతా రామ వైద్యశాల, మైసూరు.)

దేవస్థానములు.

దేవస్థానములను సరిగా మేనేజిమెంటు చేయుటకు, అర్హులగు వ్యక్తులను నియమించుట, వారికి పనులు క్రమముగా నిర్వహించుట, మరమ్మత్తులు, ఉత్సవములు ఏర్పరచుట, తగు వ్యయములు చేయుటకును, శిశు ప్రా॥ కో॥ 192-వ సెక్షను ప్రకారము కృష్ణాజిల్లాలో బ్రష్టిల సేర్పాటు చేయుచున్నాము. తమవిధానక కృత్యములను న్యాయముగ నిర్వహించుటకు ధర్మకర్తలు తీసివేయబడుచున్నారు. మాడు లేక అయిదు సంవత్సరముల కొకసారి ఆయాగ్రామ వాసులను సంబోధించి కోర్టువారు బ్రష్టిలను ఏర్పాటు చేయుట, వీరు ఉంచవలసిన లెక్కలను అడిగిచేత తనిఖీ చేయించుట, కొరవచేత ఆ లెక్కల కాపీల నిప్పించుట, వానిని పరిమరింపజేయుట— యీ మొదలగు కట్టుబాట్లతో ప్రియు తరఫునున్నవి. ఎట్టి పారితోషికమును స్వీకరింపక, యీ బ్రష్టి భారమును కలిపించుట, మాన్యువల్లలోని అనేక మంది న్యాయవాదులు ముందుకు వచ్చుచుండుట, మిక్కిలి కృషిపాత్రమై యున్నది. ఇతరులకు, ఈ విషయములో ఏమి భాగ్యదర్శకులగుచున్నందుకు వీరివేతయు కొనియాడఁబడినది యున్నది. వీరందరకు మనమెల్లప్పుడు కృతజ్ఞులమై యుండవలెను.

కృతిమాన సంస్థానములోను, కొన్నిలోపములు ఉండక మానవునకు వీరమేనేజిమెంటులోగుండ లోపములు రావచ్చును. కాని యిది కృత్యమేముగా గుర్తించుచుండును, గుంతుక మోట్టియు, అరాజక మోట్టియు, ఒకప్పుడు బలవీన వయోట్టియు, అర్హుల లేక ధర్మకర్తల పాలనకు బదులు, ఏమియో నొకవిధమయిన కట్టుబాటులకు లోబడి, కొద్దిలచేత కొంతైనయితికాలమునకే యేర్పడుచున్న బ్రష్టిలపరిపాలన కింది మనదేవాలయముల నుంచినయెడల, వానియందాయము నిర్వహించుచుండునటు కట్టినంతమాత్రము లేదు. ఇక ముందు, మన కొలెలు మ్రొందక విజ్ఞానమునకును, మతమునకును, భూర్యమునకే, ఉనికిపట్టులగునని నమ్ముచున్నాను. అవి తుది యాధిమాయగా నుంచబడి, మిక్కిలిపవిత్రములై ఆయాగ్రామములకు రచ్చచావిడులై నిలిచితివ్యాపనమునకు తుపరచుచును. కండితులు, కాన్త్రులు, భాగవతోక్తములు, గాయతులు, గజీతులు, మొదలగువారికి ఆటపట్టులుగా ఉండును.

ఇతర జిల్లాలలోకూడ, ఈ మహోత్సాహమును యెత్తి ముఖ్యముగా మనన్యాయవాదులు, మాటలతో సంకమొందు చవుకయైన దేశభిమానముతో తృప్తిపొందక, గట్టిపాటుతో నులుచేసి, వారిజిల్లాలలోని గొప్పతేనెములగురించి స్త్రీముల సేర్పాటు చేయించుకొనుటకును, తమరు ఉచితముగా నిర్వహించునకు బ్రష్టిలగాను, రిసీవర్లుగాను యేర్పడుటకును, ఉత్సాహము కలుగునని యింది వీరికందరకు మార్గ దర్శకులని చెప్పవచ్చు కొందరుచూచియుండును, వాడుకాక మాన్యులవరకు ఈ క్రింద పేర్కొనుచున్నాను.

- గ్రామము బ్రష్టి లేక రిసీవరు
1. ఇందుకల్లి తుమ్మలకల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు
2. పెదమల్లెవి నేమూరిరామచంద్రరావుగారు బి.ఎల్
3. కరఅగ్రహారము కాశీపట్టణం నరసింహమూర్తిగారు బి.ఏ.
4. గురుజాడ యెడవల్లి లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు బి.ఏ.
5. బండరుగోపాల కట్టమాడి చిదంబరరావుగారు బి. ఏ.
స్వామివారు పురాణం నూరికాశ్రితిగారు బి. ఏ.
6. బండరు శ్రీశ్రీ నేమూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు బి.ఏ.
తారామస్వామి ఉన్నక నుబ్బయ్యగారు బి. ఏ.
7. నెమ్మలూరు మాచిరాజు రామబ్రహ్మంగారు బి.ఏ.
8. పెదవాడ క్రిడు చిన్నకొట వేంకటేశ్వరయ్యగారు బి.ఏ
9. కొలివరం మాల్లెవి ప్రకాశరావుగారు బి. ఎల్.

వైదేవాలయములు గాక, సత్తారామేశ్వరము. బొంబాడ, ఏరవానరము, పెనమల్లి మొదలగు తేర స్థానములకు స్త్రీయు లేర్పడినవి. మరికొన్ని దేవాలయములను గురించి కలెక్టరువద్ద సాంక్షను నిమిత్తము పిటిషనులు పెట్టబడి యున్నవి. ఈదేవాలయముల మేనేజిమెంటు ఆయాగ్రామాదులలోనుండి యేర్పరచబడవలెనని పెద్దమనస్సులకే, క్రమేణ ముందు స్వాధీనపరచవలయునని మతలంపు. వాస్తవీకులందరును, వాస్తాధీనసంకరించి, ముందుగా ఈబరువును తీసుకొని యిది సేసికొనిరి. వీరందర, తమ గడవు కాలములో నడియైన లెక్కలుంచి, వాటిపు సంవత్సరమునకు ఆదాయవ్యయముల కట్టిలను కొద్దివారికే పాస్సుచేయించుకొనుచు,

ఈ దేవస్థానపు వ్యాజ్యములలో ఆయా గ్రామములలో బయట దేవస్థానపు వైవస్యములు పోగానే, ఆగ్రామములచేతనే దేవాలయ కృత్యములను సరిగా జరిపింపజేయుటకు నిర్ణయముగా నున్నారు. ఈలోపుగ, తమన్యాయవాదివృత్తికి కొంత అంతరాయములు కలుగుచున్నను, అనేకశ్రమలకోర్చి యీ చిరముగా దేవకార్యములు నిర్వహింపజేయుచున్నారు. ఇతర జిల్లాలలోని న్యాయవాదులకూడ, తమకత్తికొలిది కొంచెము స్వాధీనత్యము కనబరచి దేశసేవజేసినయెడల, పరాధీనమైన దంతయు పోగా, మనతోలో నిప్పుటికి మిగిలియున్న యీ స్వల్పదేవాలయధర్మాదాయములైనను సద్వినియోగ మగుచుండును. ఇట్లు చేయగలిగినయెడల వారు తరించుటయే గాక, తమ తోడిసోదరులను తరింపజేయగలుగుదురు.
బండరు 6-5-19. నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

కావలెను

శ్రీ మైలవరము బాలభారతీ సమాజమునకు శ్రుతిలయజ్ఞానముతో స్వతంత్రముగా పాడదగిన సంగీతము వాటకానుభవము కలిగి హిరో క్యాంక్షరు వేయదగిన వారొకరు. జీతము నెలకు రు 30-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యత నుబట్టి యియ్యబడును. కావలసినవారు సదరు సమాజము సెక్రటరీగారైన శ్రీ కొమ్మూరి కట్టా భిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల లెప్పీళ్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.
బెజవాడ } శ్రీ బాలభారతీ సమాజపు ప్రొవైటరు
25-4-19 } అందు నవుగు మైలవరం యన్టీటు జమీందారు.

లాపిపోరం

అన్ని చికిత్సలవలన నిరాశ చెందినట్టి సవ్యాపి వ్యాధులు, రససంబంధమైన దైవధములు నేనించుటవలన కలిగి యుండును. మా లాపిపోరం దైవధమును నేనించుటవలన కొద్ది కాలములోనే పూర్తిగా మానిపోవును. అది రస సంబంధమైనది కానందున ఒక తూరి వాడినవారు దానిని ఎల్లప్పుడు అందరికి సిఫార్సు చేయుదురు. ఒక బుడ్డిని వాడిన ఆధునికమైన గుణము కనిపించును. చాలకాలమునుండి ఉండు నట్టి వ్యాధులకు 2 లేక 3 బుడ్డనవాడిన చాలును. ఉత్తర పుర్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో జరుపకలెను. (1606)
The Magbonum Medical Nook
77, Dey Street, P. O. Serampore (E. I. Ry.) Bengal.

చెన్నపురి కార్పొరేషను
నో టీసు. 1607
1919 సం॥రం మే నెల 14 వ తేది బుధవారం రాత్రినుండి 3 రాత్రులు రాత్రి 10 గంటలు మొదలుకొని వేకువజామున 3 గంటల వరకు చెన్నపురికి నీటిసప్లై ఆపివేయబడును. వైన ఉండునట్టి చెరువు శుభ్రమగుటకును చెరువునకు రంగు వేయుటకును ఇట్లుచేయుట ముఖ్యము.
రిప్పుకోవనము, } హెచ్. హెచ్. బకోరేట్,
10.5-19. } ఐ. సి. ఎస్.
ఆర్డింగు ప్రెసిడెంటు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.
బృహత్ మంజుష్టాదికౌఠ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పౌను నీసా రు 0-12-0.
చంద్రవభ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వానవలేహము
దగ్గునకు మంచినుండు.
1 పౌను నీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు సాంగ్గేయభావలో జరుపవలయును.
జాండా ఫార్మస్యూటికల్
వరుగు
ఆయుర్వేద యోషధముల తయారుచేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

చూడుడు! ఇదుగో!! చూడుడు!!!
కొత్త రకపు సిగరెట్లు
ఈ సిగరెట్లలో కొత్త ఆశ్చర్యము
దగ్గు రాదు. ప్రేళ్లు మురికిగావు.
సర్వజనాంగీకృతమైన
బర్మాటుబాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు
పిటిని యుద్ధమున సార్వభౌముని వైస్వాధీపతులు ఇప్పుడు జరిగిన ఘోరయుద్ధములోనున్న ఇప్పుడున్న విశేషముగ వాడుచున్నారు. ప్రజల సౌకర్యము గురించి చెప్ప నవసరమే లేదు. మంచి మనాసన గలవకు కల్పితము.
భూచీ బడగలము.
చరిత్రప్రమేయి:—
రకములు
బర్మా టెప్పు రు 2-0-0 100 సిగరెట్లు
ప్రిన్సెస్ " 1-8-0 250 డిటో
కాన్ " 4-12-0 500 సిగరెట్లు
నట్ కాకర్ " 3-14-0 250 డిటో
గోల్డ్ హార్ " 3-4-0 250 డిటో
వి. పి. గా గాని లేక వైస్వే పార్కర్ గా గాని పంపుటకు చార్జి ప్రత్యేకముగా ఇచ్చుకొనవలెను.
వ్యాపారపు ధర్మ, ఇతర విషయములు తెలియగోరువారు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసుకొనవలెను.
స్వామి అందుకో.,
పోస్టు బాక్సు నెం 87. పోల్ ఏజంటు.
18 నెలకుండు లైసెన్స్, మదరాసు.

